KOMIX

...OM OG MED TEGNESERIER

Nr.1
SEPTEMBER
1983
Kr.10,-

MASSER AF NYHEDER!!

Floc'h
"MØDET VED SEVENOAKS"
Interviews side 15

STOR ANMELDER SEKTION SIDE 29

Serie af MOEBIUS SIDE 25

KERRY DRAKES "FAR" DØD
SIDE 7

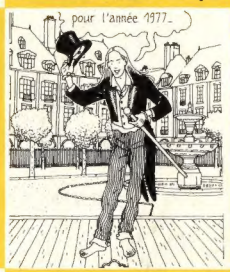

HQUARK
ny kultfigur fra Valhal-lafilmen
SIDE 19

PORNO på BØRNE BIBLIOTEKET
KRISTELIGT FOLKEPARTI PÅ KRIGSSTIEN
side 24

JENS LANGKNIVS DØD
SERIEGODBID FRA ORLA KLAUSEN OG HENNING KURE
SIDE 22

Peter Kielland Brandt
MÅNEDENS DANSKE DEBUT
SIDE 35

serie af Gimenez
SIDE 10

PRESSEKLIP SIDE 24

SPRÆNGFYLDT med NYHEDER!!

MANDENS HJERTE – JAMES THOMSON

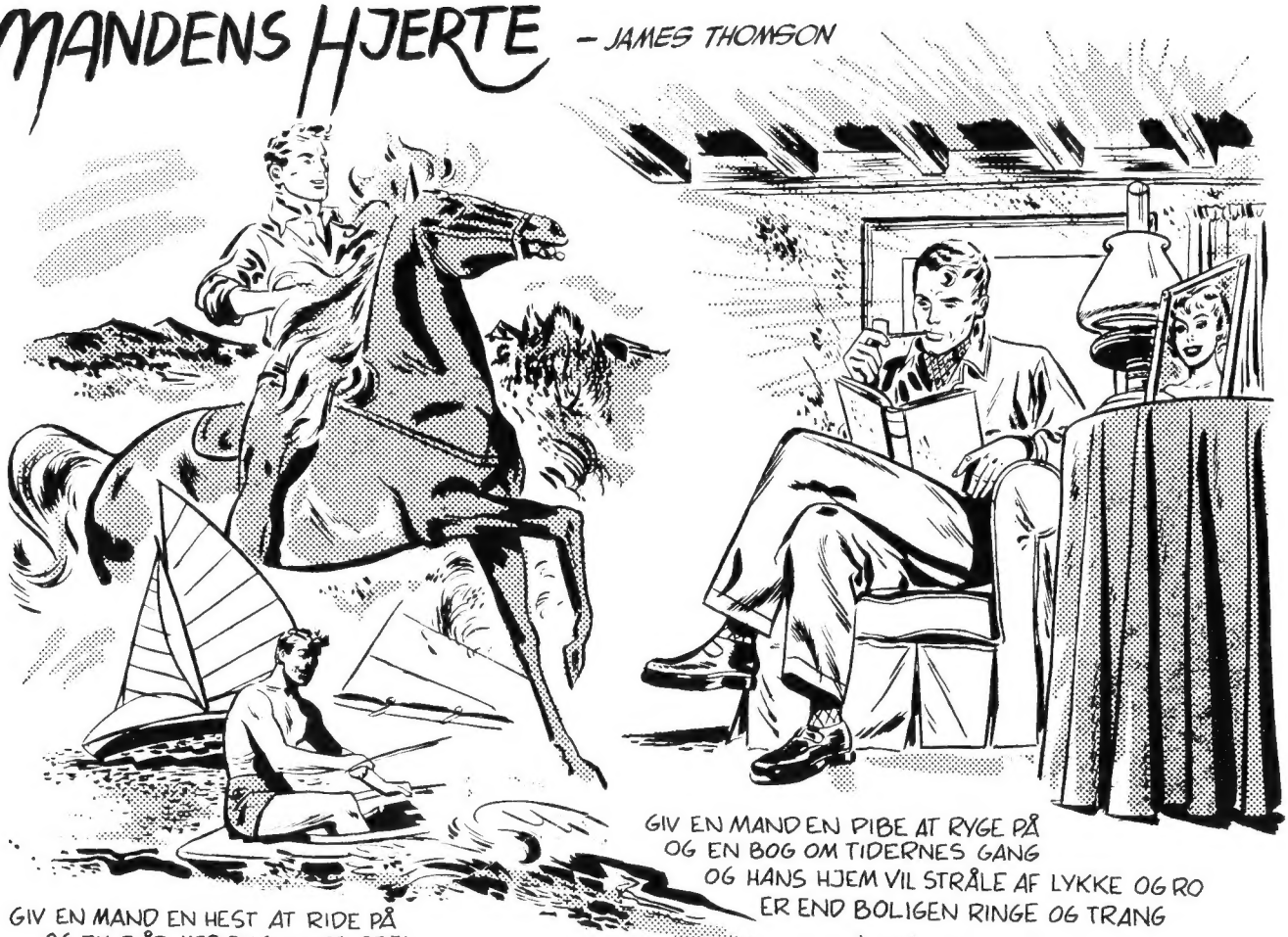

GIV EN MAND EN HEST AT RIDE PÅ
OG EN BÅD MED BUGNENDE SEJL
OG HANS RIGDOM OG ÆRE, HANS STYRKE OG MOD
VIL INGENSINDE SLÅ FEJL.

GIV EN MAND EN PIBE AT RYGE PÅ
OG EN BOG OM TIDERNES GANG
OG HANS HJEM VIL STRÅLE AF LYKKE OG RO
ER END BOLIGEN RINGE OG TRANG

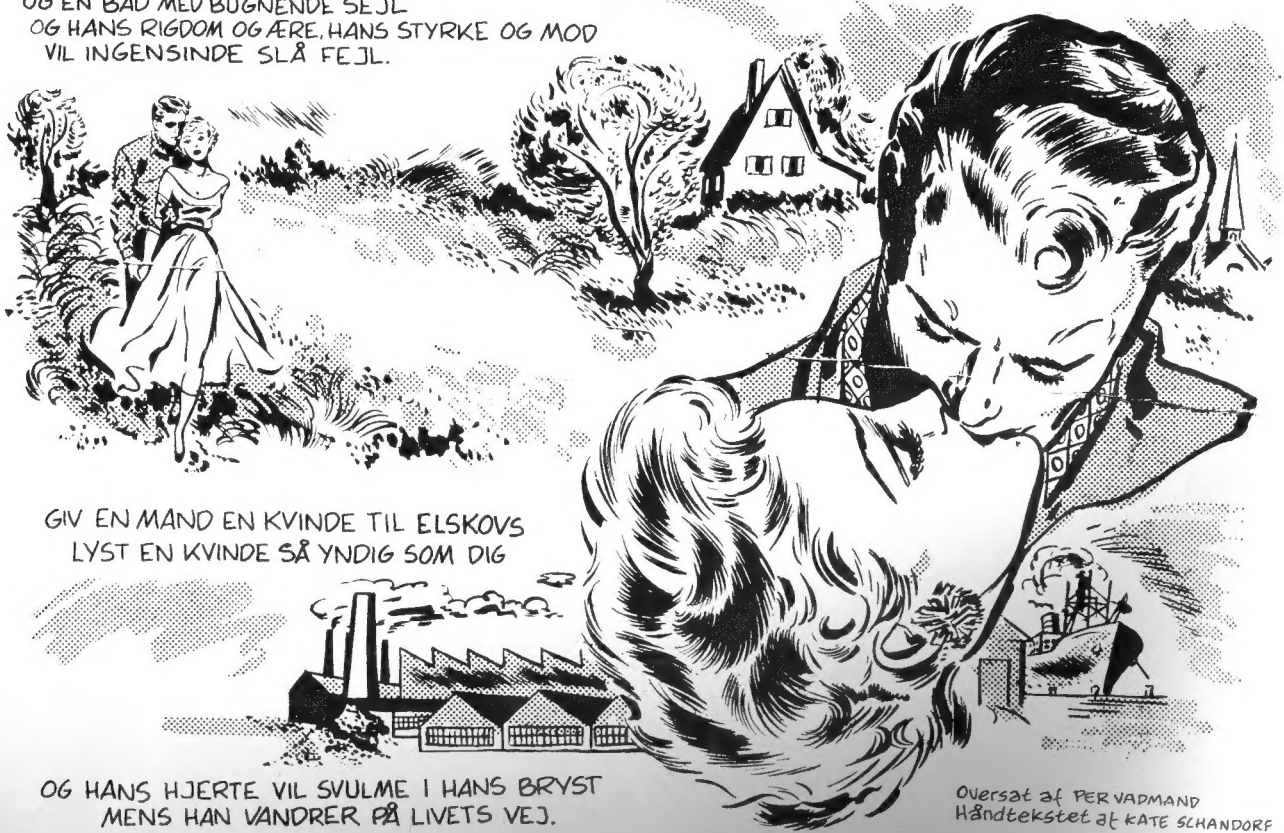

GIV EN MAND EN KVINDE TIL ELSKOVS
LYST EN KVINDE SÅ YNDIG SOM DIG

OG HANS HJERTE VIL SVULME I HANS BRYST
MENS HAN VANDRER PÅ LIVETS VEJ.

Oversat af PER VADMAND
Håndtekstet af KATE SCHANDORF

KOMIX nr. 1
5. september, 1983
Redaktør: Rune T. Kidde
Redaktion: Komix, Schleppegrellsgade 2, 2. th., 2200 Kbh. N. (01) 35 69 50.

FASTE MEDARBEJDERE:
Anmeldere: Peter Bach, Birgitte Bokelund, John Jørgensen, Arne Larsen, Leif Madsen, Jens Thorhauge, Torben Weinreich, Mårdøn Smet, Rune Kidde.
Fotografer: Jørgen Angel, Rune Kidde
Tegnere: Mårdøn Smet, Peter Kielland-Brandt

FORLAGSREPRÆSENTANTER:
Runepress: Steen Blenstrup
Interpresse: Henning Kure, Carsten Søndergaard, Marianne Kidde
Carlsen if: Ole Steen Hansen
Pressens Illustrationsbureau: Paul Schiött, Per Sanderhage
Balder og Brage: Jørgen Nielsen

Nyhedsstof iøvrigt: Peter Kielland-Brandt, Svend Høgh, Tom Larsen, Marianne Kidde, Steffen Kronborg, Søren Håkansson, Per Vadmand

Oversættere og håndtekstere: Hans Kiesow, Tore Bahnsom, Kate Schandorf, Per Vadmand

FASTE SPALTER:
Anmeldersektion: Anders Hjorth-Jørgensen, Malivej 12, 4200 Slagelse. Tlf. (03) 52 99 96. Arbejde (Slagelse Centralbibliotek) (03) 52 12 45
Animation: Steen Blendstrup, Runepress, Krogshøjvej 32, 2880 Bagsværd. Tlf. (02) 98 52 27.

KOMIX udkommer d. 5. i hver måned og udgives af Interpresse, Box 11, 2880 Bagsværd.
©Interpresse, 1983. Tryk: Stenby Tryk. Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret materiale, men opfordrer til at man sender sådant. Komix gør ikke krav på at være neutralt, objektivt eller på anden måde uafhængigt af de enkelte medarbejderes meninger eller forlagsmæssige tilknytninger - men opfordrer alle der måtte føle sig stødt til at reagere.
Forsidetegningen og denne side er af **BERNI WRIGHTSON.**
Bagsidebilledet er **PETER KIELLAND-BRANDT** fotograferet af Rune Kidde.

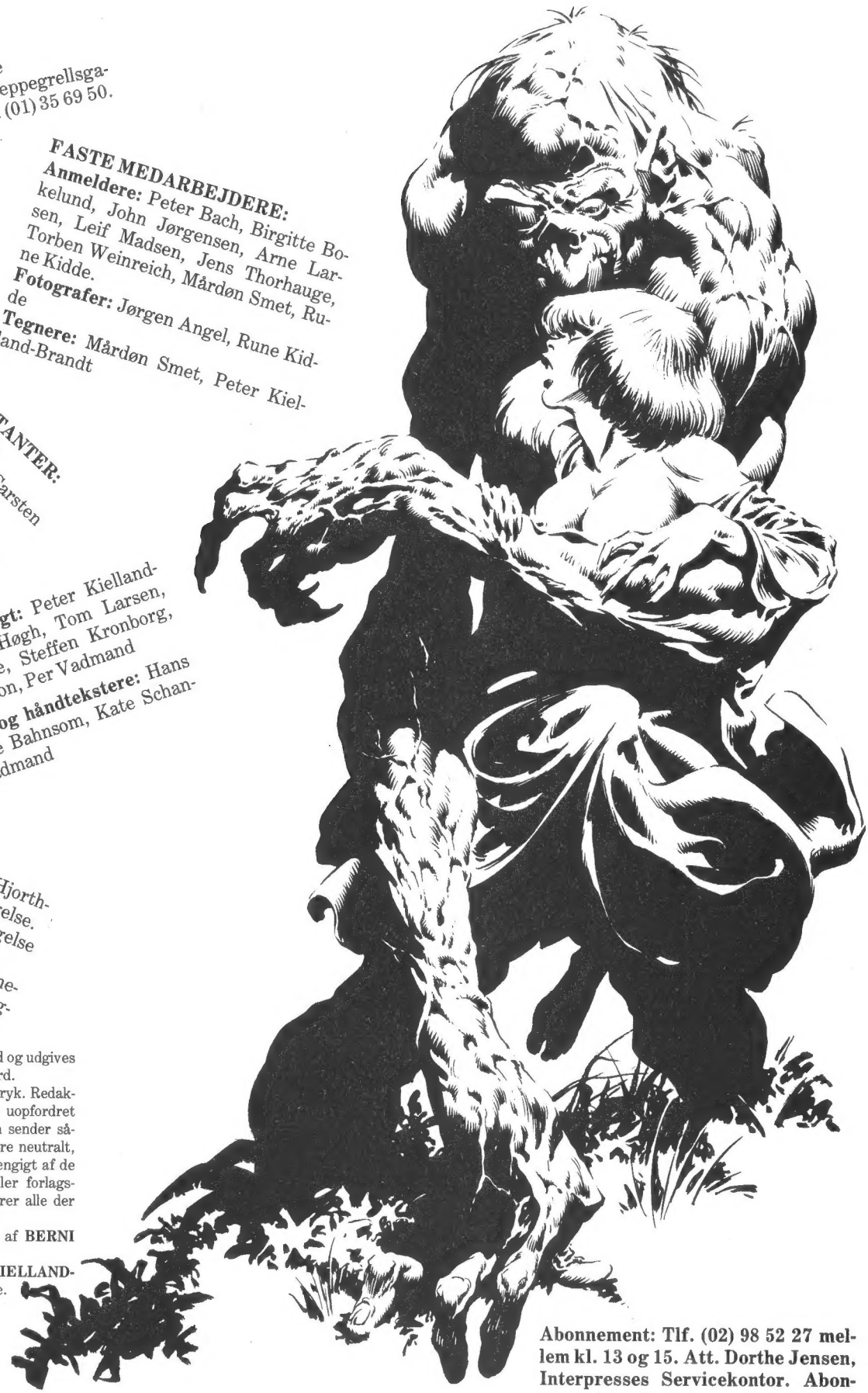

Abonnement: Tlf. (02) 98 52 27 mellem kl. 13 og 15. Att. Dorthe Jensen, Interpresses Servicekontor. Abonnement kan kun tegnes halvårligt (6 numre) og koster kr. 60,00.

Oversat af TORE BAHNSON, håndtekstet af KATE SCHANDORF

MAUDLIN Love COMIX

LUCY LIPSHITZ SAD HVER DAG FORAN "BORTCHTELS KØD OG FLÆSK" OG SPILLEDE SØRGELIGE SANGE PÅ SIN MUNDHARMONIKA MENS HUN TOG IMOD DE SMÅPENGE, DER LANDEDE I BLIKKRUSET DER HANG MELLEM HENDES BRYSTER. LUCY VAR INVALID FRA FØDSLEN... VED ET AF NATURENS LUNER VAR HUN FØDT UDEN ARME OG BEN...

DAG EFTER DAG SAD HUN OG SÅ DE UNGE ELSKENDE PAR GÅ FORBI, LEENDE OG SNAKKENDE, ARM I ARM, SOM ELSKENDE HAR GJORT DET TIL ALLE TIDER...

HUN SAD OG SÅ PÅ DEM, MENS HUN SPILLEDE "I EN SENG PÅ HOSPITALET". HUN HÅBEDE AT NOGEN VILLE TALE MED HENDE.. ELLER BLOT SMILE TIL HENDE...

HUN VIDSTE HUN VAR FRASTØDENDE.. OG HUN VIDSTE, HUN VAR UDEN SKULD, SKULLE HUN LEVE SIT LIV UDEN AT LÆRE KÆRLIGHEDEN AT KENDE?

LUCY VAR IKKE GRIM.. HUN VIDSTE HENDES ANSIGT HAVDE EN VIS SØRGMODIG SKØNHED.. HENDES KROP VAR STÆRK OG SMIDIG.. DET VAR MANGLEN PÅ LEMMER, DER BEROVEDE HENDE DEN GLÆDE, ANDRE FANDT...

..OG SÅ SKETE DET.. SOM UD AF INTET BRASEDE HAN PLUDSELIG IND I HENDE. "HVORDAN KAN NOGEN VÆRE SÅ KLODSET" TÆNKTE HUN...

SÅ SÅ HUN HAM.. SAMMENKRØBET PÅ FORTOVET.. HANS LÅR ENDTE STUMPER.. HAN REJSTE SIG OP, FULD AF UNDSKYLDNINGER OG FORKLARINGER. SÅ REJSTE HAN OGSÅ HENDE OP, OG DERES ØJNE MØDTES.. INGEN VED, HVILKEN MAGI DER GREB DERES HJERTER, DA HAN KLATREDE OP PÅ SIN VOGN.. HAN SPURGTE OM DE SKULLE SES.. LUCY SVAREDE JA...

..HANS NAVN VAR MORDIQUEY WRENCH OG MENS HAN OG LUCY TALTE SAMMEN I HANS LEJLIGHED, FANDT HUN UD AF, AT DE LIGNEDE HINANDEN... SOM AFTENEN GIK, BLEV HUN FORELSKET.. MEN VILLE DET GÅ? DE KUNNE JO PRØVE...

DE PRØVEDE.. OG DET GIK... KORT EFTER BLEV DE GIFT VED EN STILFÆRDIG HØSTIDELIGHED I DEN LILLE KIRKE HENNE OM HJØRNET...

OG, FOR AT SIGE DET SOM DET ER, SÅ LEVEDE DE LYKKELIGT TIL DERES DAGES ENDE.. MORDIQUEY BYGGEDE EN STØRRE VOGN MED RYGSTØTTE TIL LUCY OG DE ARBEJDEDE SAMMEN.. HAN SANG, OG HUN AKKOMPAGNEREDE HAM PÅ SIN MUNDHARMONIKA. DEN STORE VOGN VAR LIDT BESVÆRLIG I UNDERGRUNDSBANEN. MEN DE KLAREDE SIG... DE KLAREDE SIG FINT...

© BERNI WRIGHTSON 1969

KOGEKEDLEN

-RUNDT I TEGNESERIERNES VERDEN.....

En håndfuld danske tegnere har fået deres debut på amerikansk i tegneseriemagasinet **RIP OFF** nr. 12. Tegnerne er **Ole Pihl, Peter Kielland-Brandt, Mårdøn Smet, Henning Kure, Sussi Bech, Jørgen Nielsen, Rune Kidde** og **Claus Deleuran**. Alle har været meget begejstrede for den danske sektion samlet af **Rune Kidde**, og editor **Gilbert Shelton** er specielt interesseret i at bringe flere danske ting fremover. Det ligner et gennembrud for dansk tegneseriekunst på det amerikanske marked og flere tegnere - bl.a. Peter Madsen og Stefan Fjeldmark - står foran en præsentation over there.

Legenden bag **SKIPPER SKRÆK**-figuren skyldes i virkeligheden en åndsfraværende sekretær. Engang i slutningen af 1800-tallet var hun ifærd med at renskrive en rapport i et fransk lægetidsskrift angående bl.a. jernindholdet i spinat. Istedet for at skrive, at spinaten indeholdt 1,6 milligram jern pr. 100 gram, skrev hun, at det indeholdt 16 milligram. Heraf kom legenden om spinatens evne til at give superkræfter, og selvom fejlen blev rettet 40 år senere levede overtroen lykkeligt videre og medførte bl.a. SKIPPER SKRÆK.

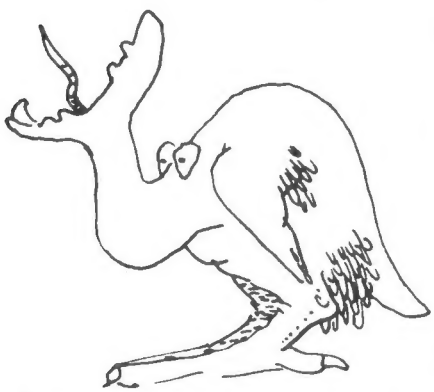

Et interessant zoologisk tilfælde skabt af Olesen selv...

JENS OLESEN, der i flere omgange har tegnet og fortalt om dyr i **TV** startede sin karriere som tegneseriekunstner. Hans debut for en undrende offentlighed er at finde i tegneseriemagasinet »**På Stribe**« nummer 0, anno 1978 og er en science fiction-historie om...dyr!

JESPER KLEIN gjorde det samme, og hans Wolinski'ske streger er at finde i første nummer af Danmarks ældste »levende« fanzine **SEJD.** Rygtet vil iøvrigt vide, at han stadigvæk har lyst til at lave tegneserier...ihvertfald på manuskriptplanet. Hvem er lyst til at tegne Kleinsk?

BASSERNE kan meget...bl.a. kan de nu fås på video i en udgave af den ikke særligt succesombruste biografteknefilm **STAKKELS JENS.**

WERNER WEJP-OLSEN (aktuel med tegnefilmen **NIKOLAJ i TV**) udtaler i et interview til Politikens Helle Lyster:

Tegneserier er gode til at dreje virkeligheden med og skabe en distance via fantasien. Jeg vil gerne sige noget relevant om samfundet, men vil ikke komme med budskaber - hellere et bud på en løsning. Tegneserier er visuelle og kan kun gøre opmærkom på absurditeterne i samfundet, til gengæld får de fat i et stort publikum.

Journalistikken bruger jeg også i min vurdering af det, jeg laver. Ligesom jeg får megen inspiration ved at læse aviser, især udenlandske magasiner som f.eks. Newsweek og Rolling Stone. Jeg læser kun få tegneserier, men når jeg læser er mine favoritter Troldkarlen Kogle og vikingen Hagbard.

FRANK MADSEN (Tidligere redaktør af **SERIEMEDIET**) er en af de unge, danske tegnere, der lurer lige under overfladen. Han er en dreven håndværker i Freddy Milton-stil og barsler snart med et lille hæfte på forlaget Balder og Brage. Han rentegner også det 4. album med OLE OG LINDA efter Per Vadmands anvisninger, og avisen **KØBENHAVN** har allerede vist sig interesseret. Frank er iøvrigt også kendt for sin håndtekstning af bl.a. **BLUEBERRY.**

Udgivelser i september

Carlsen if
Tom Puss 3 og 4
Crespin 1: MARSEIL
Comès: SALAMANDEREN

a/s Interpresse
Splint og co. 25: TYRANNEN KODO
Peter Kielland-Brandt: KUN I AFTEN
Øgleridderen 1: DEN HELLIGE ILDS STAD
Blåfrakkerne: BLUTCH REDDER (H)ÆREN
Underground 13: SLIP HØNSENE LØS
Os og de andre 3: SKA' DET VÆRE GODT?
Den sorte hingst 2: DEN SORTE HINGST VENDER TILBAGE
KAKTUS WESTERN 10 m. Hugo Pratt
TOM & JERRY m. Carl Barks

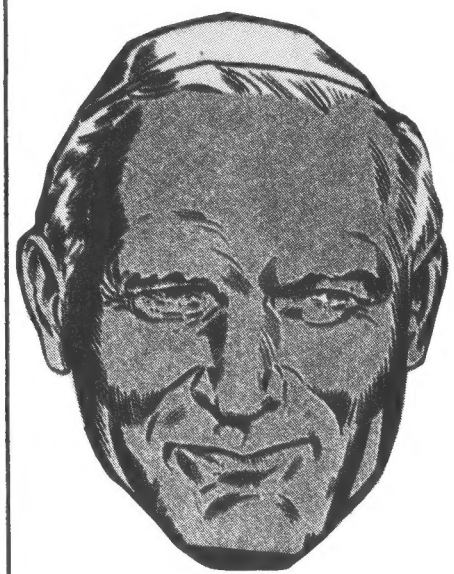

PAVEN, forbillede for Polens arbejderbevægelse, er nu ikke alene åndeligt overhoved for en stor del af jordklodens beboere, men også tegneseriefigur - og han har selv gi'et lov.

RUNDT PÅ FORLAGENE...

Fra »Vindens Passagerer, 5«...

Carsten Graabæk..

BALDER & BRAGE

v/ Jørgen Nielsen

Balder & Brage-holdet er på jagt efter nye lokaler til deres trykkemaskine. De tidligere lokaler på Amager er sagt op til 1. december. Forlaget står iøvrigt overfor en omdannelse til anpartsselskab og regner med fremover at kunne påtage sig trykkeriopgaver for andre udover deres egen tegneserieproduktion.

CARLSEN if

v/ Ole Steen Hansen...

Den med spænding ventede store *HERGÉ*-bog er på trapperne. Hvis remmer og tøj kan holde kommer den i november, men den bliver muligvis ikke færdig før december. Den bliver på 320 sider - en tyk og fed julegave til 285 kr.

WILL EISNER-bogen *»Life on another planet«* udkommer i november.

Fortsættelsen på *MANARA*s *»En forfatter...«* kommer til oktober. Manara er igang med endnu et album, der efter sigende er en fortsættelse til fortsættelsen.

*BOURGEON*s *»Vindens passagerer« nr. 5* skulle langt om længe nærme sig færdiggørelse. Der tales om udgivelse i maj/juni '84. Bourgeon har i mellemtiden tegnet en middelalderfabel med trolde og hvad der ellers hører til. Den vil også dukke op i løbet af et års tid.

KARL OSKAR JÆGER debuterer op mod jul med sit album *»Dæks og Rosa«*. Dæks er en dæksdreng og Karl Oskar Jæger er selv forhenværende sømand, der pludselig fandt ud af, at han kunne tegne. Albummet er i farver, lagt af Jæger selv.

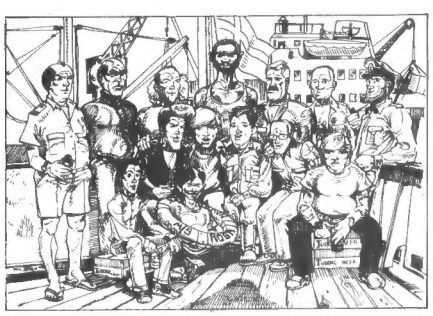

Besætningen ombord på Karl Oskar Jægers tegneserie...

INFORMATIONS FORLAG

v/ Jytte Birk

*BRETECHER*s *»Mødre«*, der har gået i Information, kommer muligvis som album omkring jul. Ellers er det stille på albumfronten.

INTERPRESSE

v/ Rune Kidde, Carsten Søndergaard og Henning Kure

Forlaget *INTERPRESSE* er for øjeblikket plaget af ægtemænd med skrupler. Bladet *KYSTBANE KOMIX* har fået et sagsanlæg fra en forarget mandlig ledsager til en model, der tidligere har optrådt med sine yndige ynder i bladets spalter - og *STACCATO* måtte dække niblerne på Gry's bryster med en tekstkasse på en forside med damen (og brysterne lemfældigt pakket ind i en fiskenetsbluse) efter telefonopkald fra Grys samlever og forretningsfører.

FRANK MILLERS nyeste udspil *»Ronin«* er på vej.

JOE KUBERT har tegnet 12 hæfter (udgivet i U.S.A. i luksusudgave med albumpapir) med fællestitlen *REDEEMER*. Hovedpersonen bærer på en nervepirrende karma fra en tidligere reinkarnation, og efterhånden opdager han, hvad det er. Udkommer fra I.P. senere.

Den danske udgave af *HEAVY METAL* ventes at være parat i løbet af nogle måneder.

PRESSENS ILLUSTRATIONS BUREAU

v/ Paul Schiött og Per Sanderhage

*ORLA GETTERMAN*s *»Naboens Helle«* fylder 25 år d. 17/09. Naboens Helle findes i lyslevende udgave og cirka samme alder, og hun er også blevet opdaget i U.S.A., hvor hun dog har måttet finde sig i navneforandring til »Rita«.

*CARSTEN GRAABÆK*s samfundssatiriske stribe *»Aftenlandet«* er den største danske succes for P.I.B. i årevis. Den går i 7 forskellige lande og lider under en lige så omfattende navneforvirring. I B.T. hedder den »Som landet ligger«, i Billed-bladet »Her går det godt«, i Sverige »De fyras gäng« og »Exsellencen« som i Holland blev til »Excellencie«. I Engalnd hedder den »No, minister« og i U.S.A. markedsføres den under titlen »The Kingdom«. Et syndikat i staterne afviste den iøvrigt med den begrundelse, at den lignede »Troldkarlen Kogle« for meget! Den eneste, der kalder den »Aftenlandet« er... Graabæk selv!

PER VADMAND har overtaget forfatterrollen på *»Felix«*, der nu igen skal tegnes af *OLE MUNK RASMUSSEN. PER SANDERHAGE* har taget sig kærligt af den, mens Ole bestod sin arkitekt-eksamen.

PER SANDERHAGE er iøvrigt overbevist om, at have været udsat for personlig forfølgelse under sin debut med striben. De første 3 uger gik den under Ole Munk Rasmussen og Jens Peder Aggers navne. Derefter gik den i to dage krediteret Hart (Troldkarlen Kogles far). Endelig lykkedes det at få Per på sin rette plads på den 24. dag - til gengæld havde man så ikke gidet sætte striben op i rigtigt format. Den var simpelthen klippet fra hinanden og »spredt ud«, så mellemrummene mellem de enkelte billeder var over 1 cm!!
Per var »vikar« på 132 striber i Politiken.

Per Sanderhage... offer for personlig forfølgelse...

UDSTILLINGER

BOBLER PÅ FRANSK
DES BULLES EN FRANÇAIS
UDSTILLING AF TEGNESERIER FRA DEN FRANSK/BELGISKE SKOLE
FRA DEN 4.- 27. MAJ 1983
DAGLIGT (UNDTAGEN LØRDAG OG SØNDAG) KLOKKEN 11.-17.
DET FRANSKE INSTITUT
ROSENVÆNGETSALLÉ 38.
2100 - KØBENHAVN Ø.
TELEFON: 01) 26 55 82.
GRATIS ADGANG!

BOBLER PÅ FRANSK hed en udstilling om samme emne, som blev afholdt på **Institut Francais** i København i maj. Ambassadebibliotekar **EVA TREIN NEILSEN**, der er en af arrangørerne udtaler til Politiken: »Jeg tror, at der på en eller anden led er en forbindelse mellem tidligere tiders billedglæde og maler-tradition og vor tids eksperimenteren med bobler og tegninger i f.eks. Frankrig. Det er med baggrund i den århundreder gamle franske og flamske malerkunst, at dette område idag er nået så langt«. Trein Nielsen, der er cand. mag. i fransk og historie, har ønsket at styrke den kulturelle forståelse og udveksling mellem Danmark og Frankrig ved hjælp af udstillingen, der mest af alt var en læseudstilling - præget af et mægtigt opbud af franske tegneserie-albums til egne studier.

»Jeg er dødtræt af at høre tegneserier omtalt som noget, der henvender sig til en særlig gruppe af barnlige sjæle eller halv-afstumpede analfabeter, der kun kan læse billeder«, slutter Eva Trein Nielsen, der tilrettelagde udstillingen i samarbejde med **Jean Baudry**.

Dette er vel foreløbig tegneseriens danske højdepunkt: TINTIN har foretaget sin indmarch på selveste Nationalmuseet.

Det er både spændende og interessant og udtryk for en relativt ny kunstform at besøge Nationalmuseet og se, hvordan en århundreder gammel institution ikke blot bøjer sig for, men ligefrem supplerer noget, der hidtil er blevet kaldt »trivialkunst«.

Her arbejder de mest seriøse museer og tegneseriefolkene hånd i hånd. En landvinding eller et terrændtab? Kig ind og døm!

Uddrag af artikel af VIRTUS SCHADE

komix BE-SØGER

KOMIX' udsendte medarbejder SVEND HØGH har besøgt Tysklands største tegneseriebutik og snakket med dens indehaver...

I Köln ligger Tysklands største tegneseriebutik »**COMIC-BUCHLADEN**« - nærmere betegnet i Pfeilstrasse, hvis nogen skulle komme på de kanter. Indehaveren med det kryptiske navn **Benedikt T**, er kun 22 år, en alder der dog ikke har hindret ham i at opbygge et lager på op imod 100.000 tegneserier, hvoraf størstedelen er over 30 år gamle.

Benedikt T. fortæller, at de fleste af hans kunder er mellem 20 og 30 år. Det er et meget bevidst samlerpublikum, som ved, hvad de vil have - og det er fortrinsvis gamle ting og dyrere albums, der er salg i. Han fortæller videre, at **Asterix** er den mest solgte tegneserie i Tyskland. Tegneserier tegnet i Tyskland har kun et minimalt marked... kvaliteten er simpelthen for ringe, mener Benedikt T. Han mener også, at Asterix' popularitet skyldes en modvilje hos publikum imod hele tiden at skulle identificere sig med nye hovedpersoner og figurer. Ordnung muss sein, og Asterix ved man da, hvad er!

Benedikts egen favorit er iøvrigt **Carl Barks' Anders And** - derfor har han også en statue i bronze af samme berømmelige fjerkræ uden for »COMIC-BUCHLADEN«' dør

DET SKREV DE OM OS...

Det er et spændende udspil til en blød ti'er, som afløser det nu hedengangne »Kulørte Sider«. Der er fyldig information om nye, spændende ting undervejs, gode artikler og korte tegneserier.

B.T.

Komix nr. 0 vækker fine forhåbninger til nr. 1. Et udmærket blad om og med tegneserie og til kun ti kr.

Vestkysten

Endelig har Danmark fået et respektabelt tegneserietidsskrift. Det er simpelthen proppet med artikler, anmeldelser, nyheder og serier, og så er lay-outet bare så godt.

Fanzinet Runer

Et blad, dels lavet for specialisterne, dels for, at specialisterne kan give lidt af deres viden videre - men i en let form. Nu tror forlaget, at tiden er inde til det brede blad. Det indeholder en nøje gennemgang af »Little Annie« og er fyldt med albumanmeldelser og småstof.

Berlingske Tidende

DØDSFALD

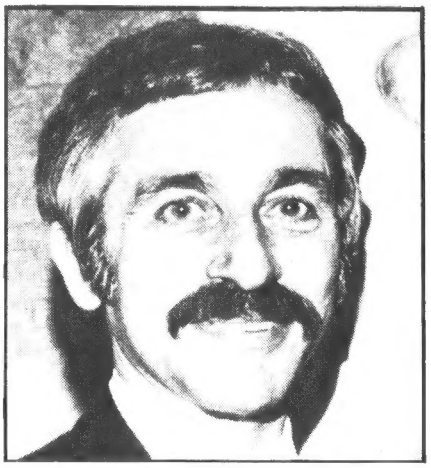

Andriola ved en prisoverrækkelse for et par år siden...

ALFRED ANDRIOLA, far til **KERRY DRAKE** og **CHARLIE CHAN**, døde d. 29. marts i New York, hvor han har boet hele sit liv. Dødsårsagen var kræft. Andriola blev 71 år. Herhjemme er han mere end noget andet kendt som syntese og kølerfigur for **SERIE-MAGASINET**, hvor hans udholdende detektiv var med allerede i nr. 1. Andriola er kendt for sit pletfri og velfungerende håndværk og sin evne til at fortælle en tegneseriekrimi lige ud ad landevejen - til fryd for selv de argeste kritikere af Seriemagasinets folkelige linje. Redaktør **CARSTEN SØNDERGAARD** oplyser, at der stadig er mange Kerry Drake-historier på lager til det danske publikum. De kortere vil dukke op i SM og de længere sandsynligvis i serie-pockets. Ifølge syndikatet vil der *ikke* blive tegnet flere striber med Drake efter Andriolas død.

RICK FLETCHER, som har tegnet serien **Dick Tracy** i snart 20 år døde d. 16. marts i en alder af 66 år. Dødsårsagen var kræft. Efter Fletchers død overtages tegnearbejdet på Dick Tracy af **DICK LOCHER**, der tidligere bl.a. har modtaget **PULITZER-PRISEN** for sine satiriske tegninger.

FRANK CHIARAMONTE, især kendt som inker for **Curt Swan** på **Superman** og for **Mike Ploog** på **Werewolf by night** døde af kræft d. 28. januar i en alder af 40 år.

KAJ OLSEN, administrerende direktør for **DCA** (Dansk Centralagentur, som fordeler KOMIX og andre blade), døde i juni måned i en alder af 58 år.

HUGO CARLSEN, direktør for Carlsen Cliché og Offset, døde d. 17. juni i en alder af 82 år. Hugo Carlsen, der også i mange år var redaktør for pressebureauets aktuelle service, var aktiv til det sidste. Det var hans far, der i sin tid grundlagde Pressens Illustrations Bureau, (P.I.B.)

CARLSENS NYE ANSIGT...

OLE STEEN HANSEN er 32 år og ægte ama'rkaner af fødsel. Derudover er han ny tilrettelægger og albumredaktør på Carlsen if... alt det og meget mere har Rune Kidde snakket med ham om.

RK: Hvordan fik du jobbet som redaktør på Carlsen efter Jens Peder Agger?

OSH: Jens Peder blev bedt om at udpege en efterfølger - og det blev altså mig... i al stilfærdighed.

RK: Hvor længe har du arbejdet for Carlsen?

OSH: Siden 1979. Det begyndte med en studierejse til Frankrig i '78, hvor min allerede store tegneserieinteresse blev ekstra inspireret. Det vrimlede med spændende blade og albums dernede, som jeg slet ikke kendte eksistensen af i forvejen... bl.a. bladet »B.D.« med tegnere som Petellion, Tardi og Mandryka og selvfølgelig »L'Echo de Savanes«. Da jeg kom hjem, skrev jeg et brev til Carlsen og foreslog dem at udgive nogle af de serier i Danmark. Jeg foreslog også selv at oversætte Tardis GRIFFY. ½ år senere fik jeg så et svar, hvor de fortalte, at der var lange udsigter med rettighederne til GRIFFY, men de havde en anden serie, som jeg kunne oversætte. Det var Voss' KAR WARS, som blev min første oversætteropgave i tegneseriebranchen. Jeg afbrød en universitetsuddannelse i fransk og engelsk og helligede mig oversætterarbejdet, som jeg efter et stykke tid udvidede med håndtekstning, forord, bagsidetekster etc.

RK: Hvad har du oversat?

OSH: Bl.a. CORTO MALTESE, VINDENS PASSAGERER og DOONESBURY sammen med Michael Enné. Sidstnævnte laver vi på den måde, at vi udarbejder hver vores oversættelse og så mødes vi og sammenligner. Det er en både skæg og inspirerende måde at arbejde på.

RK: Hvad vil det komme til at betyde for Carlsens udgivelsespolitik, at tilrettelæggeren nu hedder Ole Steen Hansen?

OSH: Stort set vil jeg føre Jens Peder Aggers linje videre. Foreløbig er det hans udgivelsesplan vi kører efter indtil efteråret 1984. Jeg håber meget på at kunne udgive nogle flere danske ting... der kommer et dansk album allerede i december - Karl Oskar Jægers DÆKS OG ROSA. (Se nyhedsspalten, Red.) Jeg ved ikke, om det er den totale udeblivelse af danske ud-

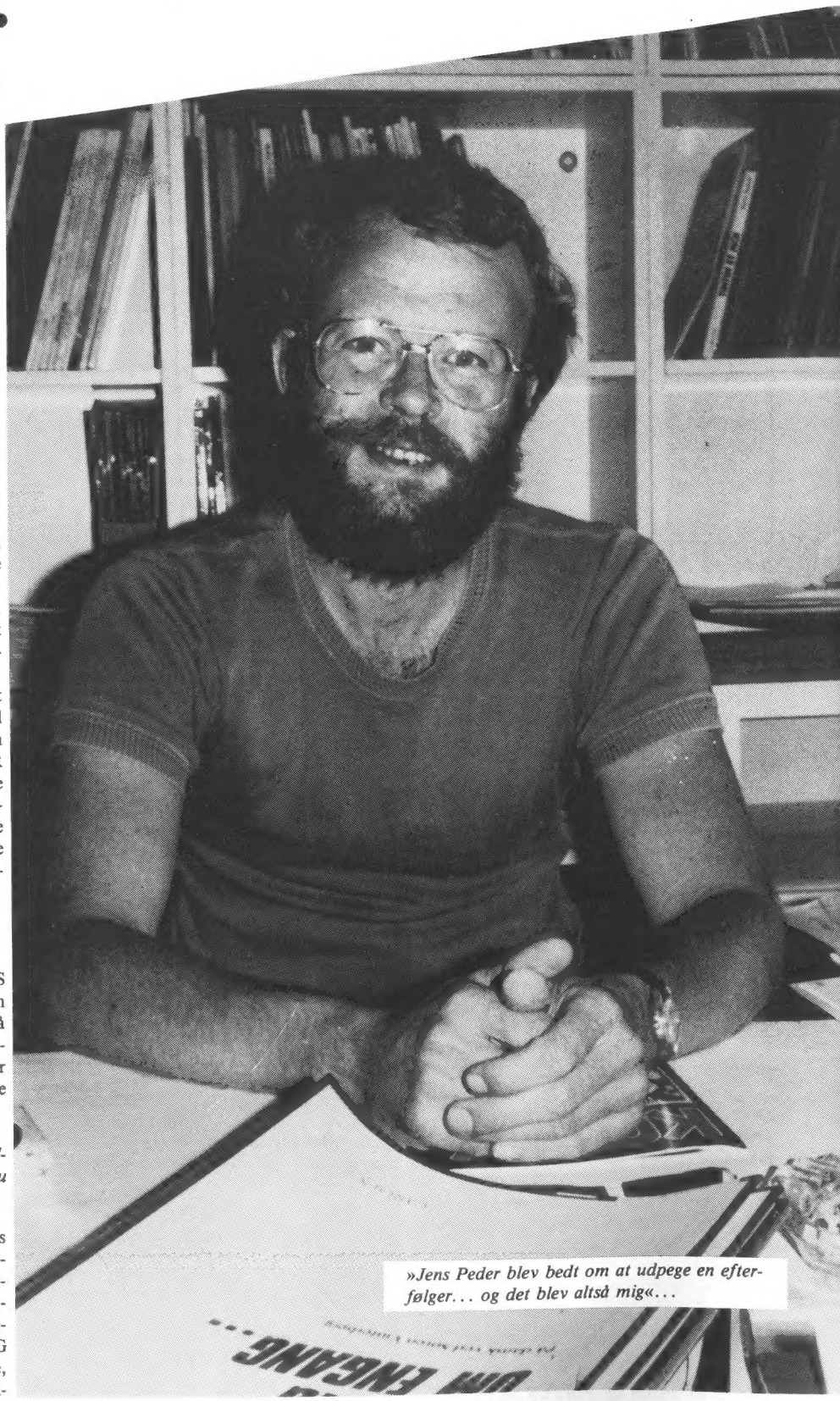

»Jens Peder blev bedt om at udpege en efterfølger... og det blev altså mig«...

givelser på Carlsen eller Jens Peders meget skrappe kvalitetskrav, der har skræmt de danske tegnere væk, men ihvertfald håber jeg at se mange af dem på mit kontor fremover!

RK: Hvad er din mening om forlagsmiljøet indenfor tegneseriebranchen herhjemme?

OSH: Indtil nu har vi jo delt alting pænt i ro og fordragelighed, og jeg håber da, at det kan fortsætte. Muligvis vil det betyde en større konkurrence - til læsernes bedste! - når Jens Peder begynder på Borgen.

RK: Hvad er din mening om Interpresses udgivelsespolitik?

OSH: Kvalitetsmæssigt er der ingen forskel på IP og Carlsen, men linjen er jo anderledes i deres udgivelser... mere humor og flere hårdtslående spændingsserier. Skal jeg endelig sige noget kritisk er der måske for mange ting der er lavet lidt for hurtigt og knapt grundigt nok.

RK: Grundigheden betyder meget for dig... afspejler det sig også i din tegneseriesmag?

OSH: Ja, bestemt. Jeg holder meget af det virkeligt gode tegneseriehåndværk, hvor tekst og billede spiller sammen i en højere enhed. Jeg lægger også meget vægt på det personlige og individuelle i tegneserierne. Noget af det værste jeg ved er filmadaptioner. Amerikanske humorstrips og superhelteserier siger mig heller ikke noget. Jeg holder meget af, når serierne og serietegnerne har en humoristisk distance til sig selv. En serie som Johnny Hazard kan jeg godt li', for den indeholder netop det element - Kerry Drake og Mike Nomad derimod er blottet for det. Det skal ikke blive for skarptskårent, firkantet og forudsigeligt... en vis charme og fyldighed er uundværlig i en virkelig god tegneserie.

RK: Lægger du mere vægt på det gode håndværk end på budskabet?

OSH: Nej, egentlig ikke. For mig er det vigtigste at tingen er KONSEKVENT.

RK: Synes du, at udbuddet på det Danske tegneseriemarked yder retfærdighed til alle tegneseriens genrer og aspekter?

OSH: Ja, egentlig. Vi mangler måske nok nogen af de helt eksperimenterende kunstnere som f.eks. Druillet, men det har jo kun et yderst begrænset publikum.

RK: Vil du ikke betegne Manara som meget eksperimenterende?

OSH: Han er mere logisk. Man kan sagtens læse hans album som en almindelig tegneserie, selvom det er underlige ting, der foregår. Om ikke andet er der nogle nøgle damer til at bære interessen frem.

RK: Hvad er dit forhold til den amerikanske undergrund?

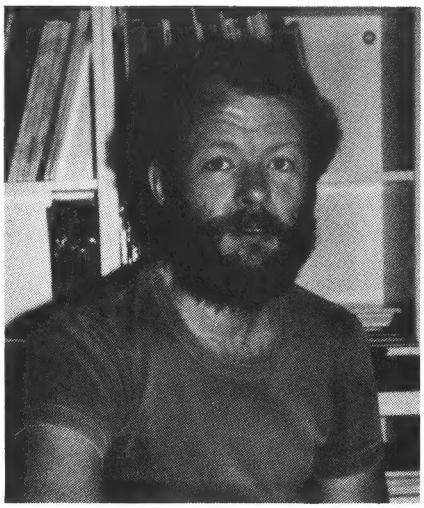

»Jeg plejede at sige, at tegneserien var min HOBBY... hvad søren skal jeg nu gøre??«...

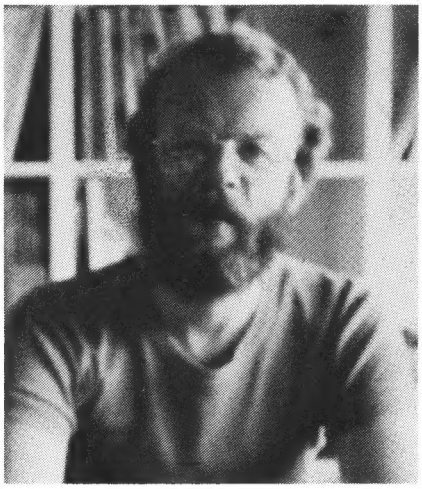

»Jeg nyder at læse tegneserier i kystbanen«...

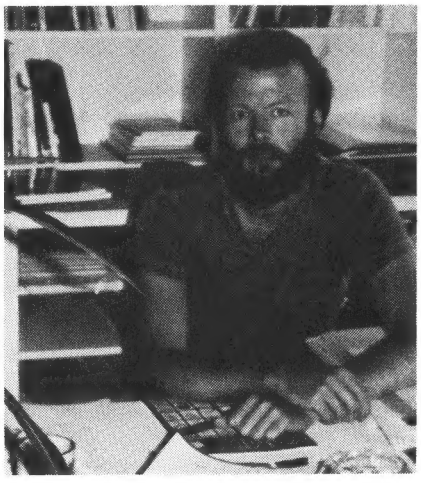

RK: Skal du være tegneserieredaktør resten af livet?

OSH: Lad os nu se...

OSH: Jeg synes nok, at genren har udlevet sig selv. Oprindeligt var underground vel en protest rettet mod comics code - men der er lissom ikke rigtigt noget at protestere imod mere. Man kan tillade sig alt muligt - også på udgivelsesplan. Måske kan man tage dem frem om 5-10 år og studere dem med arkæologisk interesse - ihvertfald ikke før. Ligesom jeg ikke bryder mig om æstetik for æstetikkens skyld, bryder jeg mig heller ikke om, at man tegner grimt, fordi man ikke KAN tegne bedre - og hvis man tegner grimt med vilje skal man have en MEGET god grund til det.

RK: Tegner du selv eller har du nogensinde gjort det?

OSH: Nej, aldrig.

RK. Hvad er dit forhold til bogudgivernes paniske frygt for tegneserierne?

OSH: Jeg tror den er overdreven, og at de to genrer sagtens kan eksistere side om side. Man siger, at de 16 til 19-årige ikke læser bøger - men egentlig tror jeg aldrig, de har gjort det! De boglæsere, der er, skal såmænd nok holde ved.

RK: Er der en kvalitetsforskel på bøger og tegneserier?

OSH: Den er ved at blive udlignet i disse år. Tegneserien er en sideløbende og selvstændig kunstart, og det kræver en optræning at læse tegneserier, lige så vel som det gør at læse bøger. Mange af kritikerne blandt boglæserne KAN simpelthen ikke læse tegneserier. Vi lever jo i en tid med flere og flere billeder, hvilket jeg generelt ikke ser noget dårligt i. Et fænomen som video er betænkeligt. Det er så uforpligtende, at modtageren kan lade sig bombardere passivt i døgndrift. Bogen og tegneserien derimod kræver en indsats af sin læser, som gør, at man må lægge dem fra sig, når man ikke er istand til at modtage mere.

RK: Læser du selv bøger?

OSH: Jaja. Jeg er især glad for danske romaner og også for amerikanske mammuthromaner som Garp eller Lisa Althars bøger. Jeg har en time i S-toget hver dag til og fra arbejdet, som giver mig en kærkommen lejlighed til at læse... også tegneserier, selvfølgelig. Jeg nyder at sætte mig ind i kystbanen og alvorligt studere de nye tegneserieudgivelser, mens pæne og lissså alvorlige folk i nydelige jakkesæt rundt om mig studerer »Management« og »Børsen«. Der ligger vist en lille barnlig protest i det osse...!

RK: Hvad laver du, når du ikke er tegneserieredaktør?

OSH: Jeg plejede at sige, at TEGNESERIEN var min hobby... hvad søren skal jeg NU gøre???

NAVNLIG NAVNE

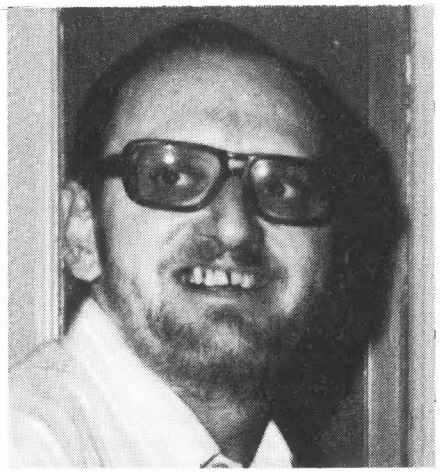

Super-Ove... ingen Høyer'!...

OVE HØYER (oversætter) fik tre gange galt nummer på grund af en kortslutning i telefonledningerne, da han fornylig skulle ringe hjem til sin FRU Høyer. En temmelig arrig ældre dame i den anden ende af røret affandt sig småknurrende med det første opkald. Anden gang bedyrede hun, at NU SKULLE DET IKKE SKE IGEN! - og da stakkels Ove for TREDIE gang kom igennem til samme furie og spurgte om det var hos Høyer, råbte hun ned i røret: FØRSTE, ANDEN, TREDIE... INGEN HØYER! FARVEL! - Og så er det ikke engang løgn!

Arne Stenby... den var ski ikke så go'...

ARNE STENBY (Ifølge telefonbogen bogtrykker) er nu kommet sig nogenlunde ovenpå en skavank, han tildrog sig i vinter: Han tog på skiferie og brækkede et ben... på vej ned i receptionen fra sit værelse!

PETER MADSEN (tegner) og **SØREN HÅKANSSON** (farvelægger) tog i skoven for nylig for at opleve en rigtig solopgang. De skal bruge den i Valhallafilmen og havde glemt, hvordan sådan en egentlig så ud. Ud på natten ankom de på cykel, medbringende telt, mad, potter og pander... men uden gasblus. Da de næste morgen vågnede op, udsultede og perforerede af myggestik væltede regnen ned fra en begsort himmel og pløret stod ½ meter højt i teltet. Det forlyder dog, at de senere blev tørre og SÅ en rigtig solopgang - så filmen kommer sikkert alligevel.

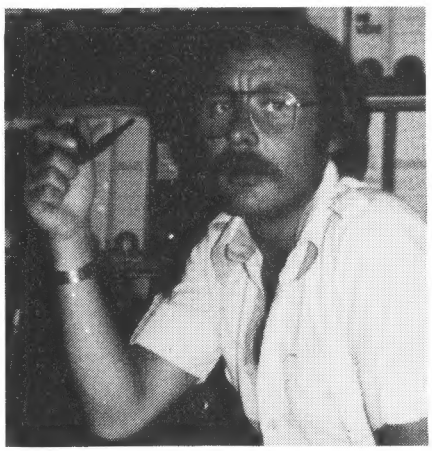

Paul Schiött... sagde JA!

PAUL SCHIÖTT, Pressens Illustrationsbureau (og oversætter af bl.a. Garfield) brændte terningerne og kastede broerne bag sig da han d. 11. juni indgik i hellig ægtestand med sin **Lene**, som han har lovet at elske og beschiötte resten af livet. Vi ønsker tillykke og go' vind!

En håndfuld danske tegnere, heriblandt **PETER MADSEN, HENNING KURE, STEFAN FJELDMARK, SØREN HÅKANSSON** og **INGO MILTON** har sammen tegnet en rigtig **CORBEN**-parodi. Det skulle efter sigende næsten ikke være til at se forskel! Hvor, hvornår og hvordan serien bliver trykt er endnu ikke afgjort.

TORBEN SKJØDT JENSEN (Tidligere redaktør af **Kulørte Sider**) har haft sin debut som filmmand i større sammenhæng. Det skete med filmen ENGLEFJÆS, som blev vist i »Huset« i København en uge i juni.

Niels Søndergård er på krigsstien mod J.P. Akker...

NIELS SØNDERGAARD (tegneserie-, film- og bogoversætter) har en dementi tilgode. Hans efternavn staves ikke med bolle-å, som fejlagtigt angivet i sidste nummer af **KOMIX.** Samme problemstilling har iøvrigt ført ham ud i en længere fejde med **JENS PEDER AGGER,** Borgen. Agger er kendt som en stædig mand og har konsekvent nægtet at skrive Søndergaard med to a'er i årevis. Derfor er samme Søndergaard nu gået over til at poste sine breve til **J.P. AKKER.**

Henning Kure... nu er det hans egen tur...

HENNING KURE, albumtilrettelægger, har igennem mange år med kærlig hånd arbejdet på at opbygge et stabilt grundlag for en dansk tegneserieproduktion, ligesom han stort set har opbygget albummarkedet i det hele taget. Han fejrer 10-års jubilæum på Interpresse 1. januar, og satser for øjeblikket på at få mere tid til SELV at tegne. De færreste ved, at Henning Kure er en fremragende tegner og historiefortæller...men om alt går vel vil der snart blive rådet bod på det!

MUÑECOS
ADOLFO LE TOMBEUR
©1981 GIMENEZ
HOGAR GARCIA MORATO
Sociale Børnehjem
ADOLFO... ADOLFO...
HVA.. HVA ER'ET? ..HVEM...?
PSST.. SOVER DU, ADOLFO?
HMNF.. HVA.. HVOR..?
NÅ, DU ER VÅGEN - SE HER, JEG HAR EN APPELSIN - VIL DU HA NOGET?
HVAF.. HNN.. JO TAK...
JEG FIK APPELSINEN, OG SÅ SAGDE JEG TIL MIG SELV: DET ER LIGE NOGET FOR ADOLFO -- DET KAN DU GODT LIDE, IKKE OSSE?
ØH.. SLURP.. IH JO...
JEG SÅ PÅ DIG, MENS DU SOV.. DU ER EN KØN DRENG, ER DU.. NÅR DU BLIR STOR, VIL DU LÆGGE DEM NED PÅ STRIBE.. DU BLIR EN RIGTIG CHARMØR...
HVA?
GNAMF GNAMF
IH JO - OG SÅ TÆNKER DU IKKE MERE PÅ MIG.. SÅDAN ER LIVET... DU VOKSER, OG JEG... MEN HVEM VED. DER ER JO NOGLE ÅR ENDNU, FØR VI SKILLES
NÆTTERNE ER SÅ LANGE - DET MÆRKER MAN IKKE, NÅR MAN SOVER.. MEN NÅR MAN MÅ VÆRE VÅGEN SOM JEG -- JEG HAR JO VAGT, FORSTÅR DU...
GNAM GLOUB!
JEG KEDEDE MIG, OG SÅ TÆNKTE JEG: JEG GÅR HEN OG SER TIL ADOLFO OG TAGER EN APPELSIN MED TIL HAM.. OG SÅ KAN VI SNAKKE LIDT.. DU HAR SÅ KØNNE ØJNE... HVIS DU HAVDE VÆRET ET PAR ÅR ÆLDRE, SÅ.. HVOR GAMMEL ER DET, DU ER?
ADOLFO..
ADOLFO! JEG TALER TIL DIG!
ØH.. HVA?!
JEG SAGDE.. ØH.. HVOR GAMMEL ER DU?.. VIL DU IKKE SNAKKE LIDT MED MIG?... FALD NU IKKE I SØVN.. FORTÆL MIG NOGET...
JEG KAN GODT LIDE NÅR DU SNAKKER... FORTÆL MIG HVAD DU HAR LAVET I DAG.. HVEM HAR DU TÆNKT PÅ? ... FOR EKSEMPEL DA DU SKULLE SOVE...
HVEM TÆNKTE DU MON SÅ PÅ, HVAD?...
30

HOGAR
GARCIA MORATOS
Sociale
Børnehjem
..OG SÅ SAD HUN PÅ MIN SENGEKANT OG VILLE IKKE LADE MIG SOVE OG JEG SKULLE FORTÆLLE HENDE ALT MULIGT OG JEG KU IKKE FINDE PÅ NOGET, OG... ER DET RIGTIGT JEG HAR SMUKKE ØJNE?
DE ER DA MEGET NORMALE
EFTER HVAD HUN SIGER ER DE MEGET SMUKKE.. OG HUN FORTALTE MIG ALT MULIGT - OM EN FÆTTER, HUN HAVDE, DER OGSÅ HAVDE SMUKKE ØJNE.. OG HUN SAGDE, JEG VAR EN CHARMØR...
DU ER BARE HENDES KÆLEDÆGGE..
BARE HUN KU LA MIG SOVE I FRED.. HUN GÅR OG ÆDER MIG PÅ KINDEN OG RØDER MIG I HÅRET HELE TIDEN — DET ER SKIDE-IRRITERENDE!
MEN HUN GIR DIG OSSE APPELSINER, SÅ HVA BROKKER DU DIG OVER?
JEG BROKKER MIG SKAN IKKE...
ADOLFO, FRK. MARISA SPØRGER EFTER DIG. DU SKAL KOMME OP PÅ HENDES VÆRELSE!
VED DU, HVAD HUN VIL?
HUN HAR VEL NOGET TIL DIG - SKYND DIG NU, MAND!
TOC! TOC!
HVEM ER DET?
DET ER MIG, FRØKEN.. ADOLFO..
KOM BARE IND!
KOM INDENFOR OG LUK DØREN.. OG LÅS DEN!
KOM HER OG SID VED SIDEN AF MIG..
SÅDAN.. SIDDER DU NU GODT - EGENTLIG SKULLE DU HJÆLPE MIG MED AT LÆGGE NOGLE LAGNER SAMMEN, MEN DET JAGER JO IKKE.. VI HAR TID NOK...
NÆ, SE - DU HAR GLEMT AT KNAPPE BUKSERNE - DEN LILLE FUGL KAN FLYVE UD. HI HI HI...
ØH.. DER MANGLER EN KNAP.. DEN RØG AF, DA JEG LEGEDE...
HI HI HI..
DET GØR DA IKKE NOGET - TAG DIG IKKE AF DET! NU SKAL JEG SY EN NY I MED DET SAMME.. DU KAN JO IKKE GÅ RUNDT OG VISE ALLE FOLK DIN.. DU VED NOK...

HAR DU NU LÅST DØREN RIGTIGT?
JA, FRØKEN...
JEG HJALP HENDE MED AT LÆGGE LÅGNER SAMMEN... BAGEFTER SVEDE HUN DEN KNAP I, DER MANGLEDE I MIT TISSEHUL, OG STAK HELE HÅNDEN DERIND - IH, HVOR DET KILDEDE... JEG REGNEDE MED, HUN VILLE GI MIG EN APPELSIN - MEN NÆTAK, HR. LÆRER...
STAK HUN HÅNDEN IND I DIT TISSEHUL?
JA DA - FOR AT SE KNAPPEN I.
PILLEDE HUN VED DIN DILLER?
ER DU TOSSET, MAND?!
HAR DU HØRT AT FRK. MARISA STAK HÅNDEN IND I ADOLFOS TISSEHUL OG PILLEDE VED HANS DILLER?
DET VAR SATANS! REV HUN DEN AF PÅ HAM?
OG SÅ REV HUN DEN AF PÅ HAM!
REV DEN AF..?
DET SIR HAN!
FRK. MARISA HEV HANS PIK FREM OG SPILLEDE DEN AF!
ER DET RIGTIGT?
BOMBESIKKERT! JEG TØR SVÆRGE!
ADOLFO MARTINEZ CARRILLO! TRÆD UD AF GELEDET OG TRÆD AN FORAN FRK. ARACELI!
JAM.. HVOFFER.. HVA HAR JEG GJORT?
GIV MIG DIN EKO!
PLAF!
OG RET DIG OP!
JEG HAR IKKE GJORT NOGET!
RET DIG OP! RET DIG OP, SAGDE JEG!
PLAF PLAF PLAF
JEG HAR INGENTING GJORT, FRØKEN.. INGENTING.. INGENTIIIIING!
DU HAR EN BESKIDT KÆFT, HAR DU!! EN RIGTIG LILLE RYGTESPREDER! RET DIG OP! JEG SKAL LÆRE DIG AT UDSPREDE DEN SLAGS!!
PLAF PLAF PLAF
HVAD HAR JEG SAGT? JEG HAR IKKE GJORT NOGET AV! AUU! AUUUU
RET DIG OP!
PLAF PLAF
LAD HELLERE MIG, FRK.! ARACELI!
132

NÅ, DU KAN NOK IKKE STÅ RET, HVAD?!
RET!
PLAF!
RET!
PLAF!
RET!
PLAF!
RET!
PLAF!
RET!
PLAF!
RET!
PLAF!
ENHED
STOR
HED
FRIHED
GARCIA MORATO HJEMMETS GÅRD 1953

MØDE MED FLOC'H...

Blandt de nyheder, man kunne registrere i Frankrig i slutningen af 1977, var der et album, der i særlig grad tiltrak sig opmærksomheden, både ved den måde tegningerne følger traditionerne i den »belgiske skole« og ved intrigens originalitet. »Mødet ved Sevenoaks« skæver nok tilbage til kilderne, men er beriget med alle de friheder, som tegneseriemediet har opnået siden Tintins fødsel. Vi har snakket med Floc'h, »Mødet ved Sevenoaks« tegner...

– Er Floc'h dit rigtige navn?

F. Ja, naturligvis. Selv apostroffen er ægte.

– Du er begyndt i tegneseriebranchen med »Mødet i Sevenoaks«, der er skrevet af Riviere. Man kan vel roligt sige, at du følger »den belgiske tegneskoles« stil. Hvorfor?

F: Selv med alt den respekt, jeg nærer for Hergé og Jacobs må jeg sige, de idag er for enden af deres karrierer. Vi venter os ikke mere af dem, så mange vidunderlige, tidløse albums de har skænket os. Jeg er stærkt inspireret af deres tegnestil. Den er den mest læselige uden at være simpel, og den forældes ikke. Så det ville være synd, hvis den skulle blive en museumsgenstand. Tråden skulle altså tages op, men ikke på en hvilken som helst måde. Jeg ville kun tillade mig det vovestykke med en historie, der forsøgte at give denne skole et nyt pust, og som samtidig viste den ærbødighed. Her kommer Francois Riviére ind i billedet, og det så meget desto mere som vi var fuldstændig enige om at skabe noget nyt med noget gammelt, i modsætning til den rendyrkede nostalgi.

– Hvordan blev »Sevenoaks« født?

F: Meget symbolsk! Riviere og jeg var på vej til Bruxelles for at møde Hergé. Det var i 1975. I toget fortalte Francois mig om en gyserroman han havde udtænkt syv år før, uden nogensinde at skrive den. Den var fuld af litterære henvisninger til en bestemt type gysere (André de Lorde), kriminalromaner (»who done it's« á la Agatha Christie) samt til film (Hitchcock). Jeg følte straks, at det var netop den idé, der ville egne sig til at lave en »Bruxelles skole«-serie, også fordi Riviére selv er begejstret for den periode, så jeg foreslog ham, at han skulle skrive den om til en tegneserie. Idéen gjorde os så ivrige, at vi allerede var langt fremme med Sevenoaks da toget kom ind på banegården i Bruxelles. På den måde blev jeg kastet ud i et stort tegneserieprojekt længe før jeg havde regnet med...

– Så du har altså lært at tegne, mens du lavede dit første album?

F: Ja, og det er nok også den bedste måde, når det kommer til stykket. Hvis jeg havde arbejdet alene, formentlig med korte historier, ville jeg have haft tendens til hele tiden at tegne det samme strip om. Når man arbejder på et album med en forfatter kræves der en vis disciplin for at komme videre. Når man så er kommet til strip nummer 47, så kan man se, at man ville tegne det første strip helt anderledes, hvis man skulle gøre det nu. Men det gik sådan, at jeg, efter jeg med stort besvær havde tegnet syv sider af Sevenoaks, (og det er vel ikke så underligt: Jeg havde aldrig før lavet tegneserier, så jeg skulle først lære »sproget«), så tegnede jeg otte sider til »Imagine« efter en historie af Rodolphe, og de otte sider lærte mig håndværkets grundregler. Det har ikke forhindret, at Sevenoaks er fuld af småfejl. »Harding-sagen«, som jeg er ved at lave for øjeblikket bliver forhåbentlig hundrede gange så vellykket.

Floc'h: »Jeg blev kastet ud i et stort tegneserieprojekt, længe før jeg havde regnet med«...

– I »Sevenoaks« lægger du ikke skjul på, hvilken tegnestil, du foretrækker...

F: Det er klart, jeg foretrækker Hergé og Jacobs frem for nogen andre, for Hergés vedkommende p.g.a. hans smidige streg, og for Jacobs vedkommende på grund af tegningernes rige indhold. Forstår du, rent tegnemæssigt set er ens første album en tung vægt at bære på, men med tiden vil jeg få den fornødne erfaring til at udvikle min egen stil, selv om den nok forbliver meget »Bruxelles-skoleagtig«. Uden yderligere sammenligning kan man faktisk godt sige, at Gir tegnede som Jijé et godt stykke tid, og se bare hvor langt han er nået nu. Og endelig kan tilføjes fra en anden synsvinkel, at albummmet blev udsolgt på to måneder, hvilket tydeligt viser, at der var et publikum, der ventede på en fornyelse af genren.

– Har I ikke haft en fornemmelse af at henvende jer til et andet publikum end dem, der normalt køber tegneserier?

F: Jamen, så meget desto bedre! Riviere skrev i sin introduktion til »mødet i Sevenoaks« i »pilote«: Man vil konstatere, når man er færdig med læsningen, når tæppet er faldet, at det var vores agt at få det barnlige syn til at miste lidt af sin uskyld. Han ønsker også at knytte tegneseriemediet sammen med andre genrer med små, maliciøse hentydninger. Vi er begej-

strede for film og litteratur, så hvorfor skulle vi undlade de små hentydninger, der udgør charmen ved at læse den igen. Men det skal siges, at Riviere og jeg var bange for at lave en tegneserie »for de få« men regnede dog med det beroligende element i den belgiske tegnestil for at kunne spille læseren et puds. I starten af historien virker George Groft som en ny helt af klassisk tilsnit, men til sidst vender det hele, både helt og læser! Nogle vil lade sig rive med, andre vil ikke, men det vigtige var for os at dreje vores læsere væk fra den slagne vej. Riviere og jeg anser »Det gådefulde juveltyveri« for at være et hovedværk indenfor genren, for dér var Hergé totalt herre over sin skabning. Vi forventede en masse kritik i bladene for at narre publikum, men de kastede sig over albummet uden forbehold, og jeg tror roli man kan sige, det i høj grad skyldes den »b giske stil«.

– Der er masser af hentydninger i dine tegninger. Er det ikke at gå lidt imod normen netop nu, hvor alting bliver forenklet og det rå og simple er et meget brugt virkemiddel?

F: For mig er en god tegneserie én, man kan læse hundrede gange uden at blive træt af den. Hentydningerne er fornøjelsen ved at læse den anden gang og jeg tror, det er meget vigtigt at kunne håbe på at kunne finde noget nyt. Det får én til at kigge grundigt på tegningerne istedet for at flyve hen over dem. Folk bør virkelig lære at se, at betragte. Selv jeg, der både er tegner og serie-entusiast opdager dagligt nye billeder når jeg læser Hergé og Jacobs, fordi jeg altid bliver fængslet af historien. Hvis tegningerne kun skal understrege historien vil tegneserien forblive en ringe kunstform. Man må sigte mod en perfekt balance mellem tegning og tekst. (Er der f.eks. nogen, der kan huske, at Hergé engang tillod sig at påbegynde en historie med ordet slut!?) Desuden har tegneserien den fordel fremfor filmen, at man selv kan bestemme, hvor hurtigt, man vil læse den. Så lad os lære at nyde den. Når jeg tegner et værelse håber jeg altid at det vil være indbydende nok til, at læseren kunne tænke sig at bo i det. En tegneserie er ikke et kapløb. Det interesserer mig overhovedet ikke at gennemlæse en tegneserie på otte minutter.

– Hvordan foregår dit samarbejde med Riviere?

F: Til det første album havde Riviere jo udtænkt historien alene. Vi klippede den sammen lidt efter lidt i løbet af mange samtaler, både i Paris og mens vi foretog undersøgelser i London. Hver af os er herre over sit område, men vi gør intet uden den andens medvirken. Jeg er godt tilfreds med ikke selv at skrive mine historier. Nogle er gode til at skrive, andre til at tegne. Jeg kan ikke se, hvorfor jeg, i hvert fald på nuværende tidspunkt, skulle begynde at skrive historier, som kun ville blive middelmådige. Til bind to havde Francois fundet på en Agathe Christie-agtig krimi, som skulle udspilles i en Hitchkock'sk stemning. Jeg bad ham om at indkorponere en sentimental intrige i historien, så den kan læses på to planer.

Er der ingen helte i jeres tegneserier?

F: Nej. Tardi og andre havde fornyet genren ved at skabe anti-helte, der trods alt forbliver helte. Riviere er gået videre ved at skabe en helt, der blot er en fiktiv person, som er skabt af en romanforfatters pen.

– I fristes ikke til at lave helte?

F: Nej. I album nummer to kan man finde nogen af personerne fra »Sevenoaks«, men det er ikke dem, der skaber historien. De udgør nærmest en slags bindestreg.

– Hvorfor valgte I London som ramme?

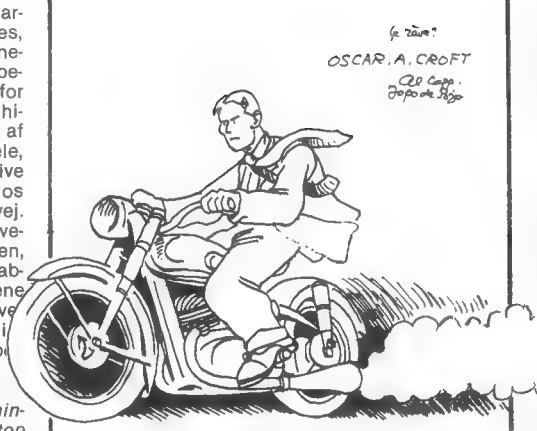

Den første skitse til Croft fra Sevenoaks...

F: Jeg kender London godt, og det gør Riviere også. Og efter min mening er det en meget mere grafisk by end Paris. Arkitekturen og materialerne fascinerer mig. Jeg ville ikke have så megen fornøjelse af at tegne Paris. Desuden foregår historien i halvtredserne og London er jo takket være (eller på grund af økonomisk tilbagegang) forblevet næsten ligesom dengang. Jeg synes særdeles godt om den periode, fordi den stadig har en fordums charme (runde biler, bløde former) samtidig med, den tydeligvis har samme problemer i dagligdagen som alle andre storbyer. Vanskeligheden består også i at vise et London, som er anderledes end det, Jacobs gav os. Derfor har vist London om dagen (om ikke med »fog«.)

– Fortæl lidt om farvelægningen af dit album.

F: Jeg foretrækker absolut naturlige farver. Et ansigt er lyserødt i virkeligheden og jeg kan ikke se, hvorfor jeg skulle farve det blåt eller grønt. Jeg havde masser af problemer med farverne til Sevenoaks, for der var flere farvelæggere om det, så jeg blev nødt til at farve visse sider om selv. Farverne er meget vigtige, for de kan ligeså godt dræbe en tegning som give den liv. For Sevenoaks vedkommende er jeg ikke så tilfreds med resultatet. Fejlene vil blive rettet i »Harding-sagen«, for der bliver kun én farvelægger, hende der har lavet de mest vellykkede sider i Sevenoaks. Hun ved nøjagtigt, hvad jeg vil have. Vi diskuterer hver enkelt side billed efter billede.

– Havde I noget vrøvl med selve udgivelsen af albummet?

F: Kun små. Vi var så heldige hos Dargaud, at vi straks faldt i Gregs og Goscinnys smag. Jeg ville have et album med stift bind, uden cellofan med lærredsryg. Men det fik jeg selvfølgelig ikke, og selv om det forekom mig meget vigtigt dengang, synes jeg ikke det gør så meget nu. Noget som derimod irriterer mig er, at man ikke syr albums mere. Efter en fire-fem ganges læsning sidder man med løse sider mellem hænderne. Det er utåleligt, og det er at gøre nar af folk.

– Har du gået på tegneskole?

F: Nej, ikke sådan rigtigt. Vi føler os nærmest kaldet til det i min familie. Vi tegner allesammen i større eller mindre grad. Jeg selv, i mindre grad. Jeg begyndte alligevel på kunstskole, men flygtede efter halvandet år. Så når alt kommer til alt føler jeg mig ikke rigtigt som tegner. Jeg tegner nærmest fordi ingen endnu har lavet det, jeg selv kunne tænke mig at læse. Jeg kunne godt tænke mig at sammensætte en tegnestue en skønne dag, ikke for at undgå at lave noget, men for at blive en slags tegneserie-iscenesætter. Det er problematisk for mig at barsle med en tegneserie, fordi jeg ikke altid kan tegne det, jeg forestiller mig inde i hovedet. Men jeg har nok lært at beherske mine tegninger til den tid, når tegnestuen kan blive virkelighed...

– Du har en del fritid mellem tegningerne. Hvad bruger du den til?

Det er rigtigt, at tegneserier langt fra er hele mit liv, det gælder iøvrigt også for Riviere. Jeg arbejder gennemsnitligt knapt en time om dagen. Tiden går så hurtigt og godt i Paris. Jeg elsker byen og alle dens kunstfærdigheder. London står for mig som »landlig«, fordi man kan bo omgivet af grønt midt inde i byen.

Riviére...

– Hvad synes du om tegneseriemediet, som det er nu?

F: Jeg er ikke særligt begejstret for tegneserieudbuddet. De giver mig sjældent den samme fornøjelse at læse som de gjorde i min barndom. Og det har **ikke** noget med barndomsminderne at gøre, men med seriernes kvalitet. Ugebladene er forfærdelige og albummene har ikke det fortryllende over sig, de havde for femten år siden: Man har sjældent lyst til at læse dem en gang til. Men der er da også nogle udmærkede ting, jeg tænker på Munoz og Sampayo, og Franc for det meste, Tardi og Pratt ret ofte, og andre en gang imellem.

Interviewet var af Jean Léturgie og foregik i Paris i januar 1978 og det blev oversat af Hans Kiesow.

MOS PÅ KØLEREN
EN SERIE OM MUSIK FOR MÆND MED HÅR PÅ BRYSTET
BRAOOOM
...OG NU, KÆRE LYTTERE, INTERVIEWER VI ROCKEN'S TUNGE DRENGE „THE HELL KILLERS". SIG MIG, KILLROY KILL, ALTSÅ, MUSIKKEN... HVAD VIL I EGENTLIG MED DEN?
IKK' NO'ED MAND. BARE TJENE NO'EN FEDE PENGE, MAND. HØ, HØ, HØ!
MEN „FEDE PENGE, MAND"... HVAD VIL I EGENTLIG MED DEM?
THE HELL KILLERS
SHOOT 'EM DEAD
IKK' NO'ED MAND. BARE KØBE NO'ED FED FISSE MAND. HØ, HØ, HØ!
OG NU MENS „THE HELL KILLERS" FÅR SIG „NO'ED FED FISSE, MAND", KAN VI VENTE SPÆNDT PÅ SHOWET IAFTEN, HVOR KILLROY KILL VIL BIDE HOVEDET AF EN HØNE.
SAMME AFTEN.
BRAOOM KRAK
HØR, BOOZE, JEG TROR GODT VI KAN PAKKE SYDFRUGTERNE, FOR SHOWET IAFTEN GÅR NOK I KAGE.
HVO'F DET, BUZZ?
ÅRH, IKK' FOR NO'ED MAND, DET ER BARE SVÆRT SOM KOMMERCIELT BAND, BÅDE AT BIDE HO'DET AF EN HØNE, OG SAMTIDIG...
... REKLAMERE FOR SUPER HORMON HØNSEFODER.
GOK!
GNASK
HØNS ELSKER GYLLE!
GYLLE LEVER
MÅRDØN SMET -83 ©

MÅNEDENS MULIGHED

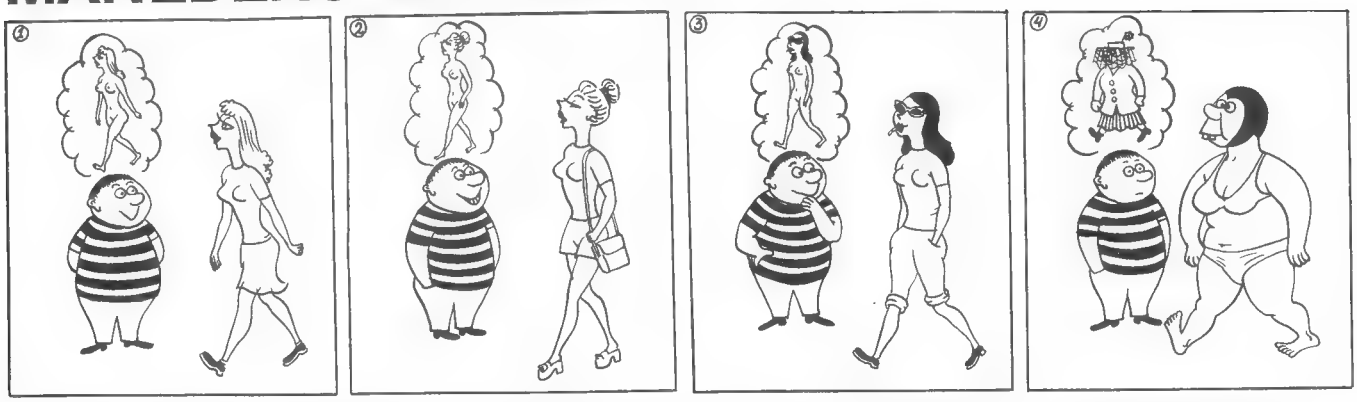

Månedens mulighed er muligheden for at vinde **10 TEGNESERIEALBUMS.** Du kan være med i lodtrækningen ved at svare på følgende spørgsmål: **OVENSTÅENDE STRIBE ER ET TIDLIGT ARBEJDE AF EN KENDT DANSK TEGNESERIETEGNER - HVEM???** Svaret skal være os i hænde senest d. 25. september. Send et brev eller postkort til redaktionens adresse.

MÅNE-DENS MORSOM-STE

Indimellem støder man på en tegneserie, som virkelig får en til at ralle af grin. De er sjældne - men de er der. Vi opfordrer hermed læserne til at sende deres tilbud på månedens morsomste, og lægger selv ud med Tom Cheney's **SJETTE AFDELING,** klippet fra **NATIONAL LAMPOON**, oktober '82.

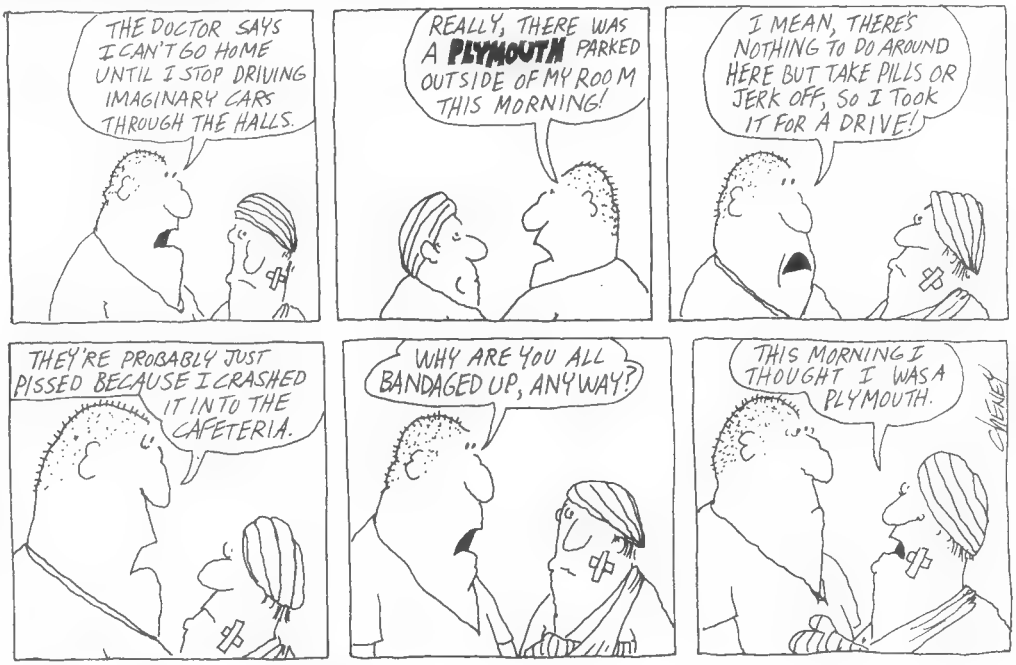
THE DOCTOR SAYS I CAN'T GO HOME UNTIL I STOP DRIVING IMAGINARY CARS THROUGH THE HALLS.
REALLY, THERE WAS A PLYMOUTH PARKED OUTSIDE OF MY ROOM THIS MORNING!
I MEAN, THERE'S NOTHING TO DO AROUND HERE BUT TAKE PILLS OR JERK OFF, SO I TOOK IT FOR A DRIVE!
THEY'RE PROBABLY JUST PISSED BECAUSE I CRASHED IT INTO THE CAFETERIA.
WHY ARE YOU ALL BANDAGED UP, ANYWAY?
THIS MORNING I THOUGHT I WAS A PLYMOUTH.
CHENEY

MÅNEDENS MAKVÆRK

Dallas

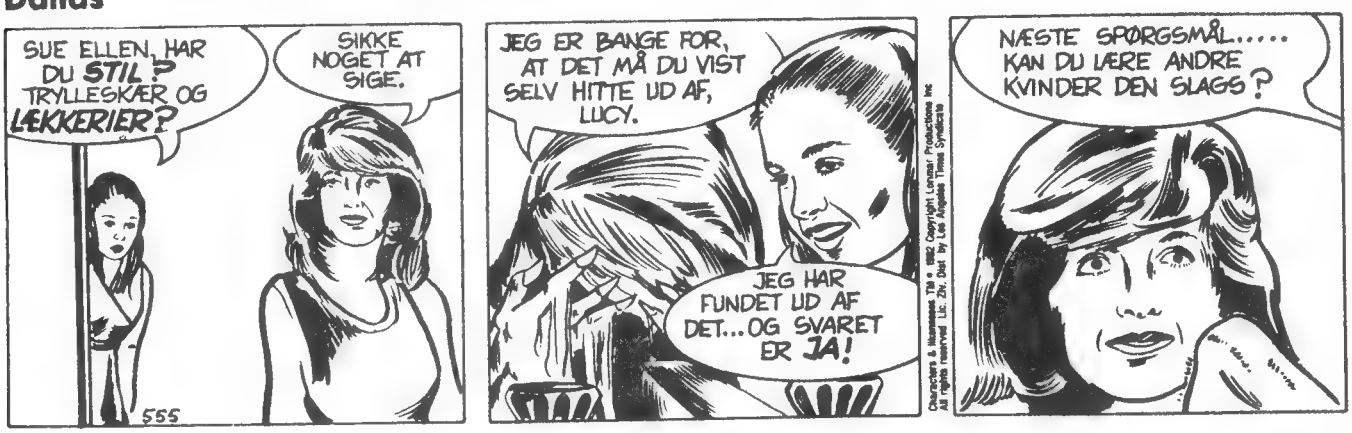
SUE ELLEN, HAR DU STIL? TRYLLESKÆR OG LÆKKERIER?
SIKKE NOGET AT SIGE.
555
JEG ER BANGE FOR, AT DET MÅ DU VIST SELV HITTE UD AF, LUCY.
JEG HAR FUNDET UD AF DET... OG SVARET ER JA!
Copyright © Worldwide TM © 1982 Copyright Lorimar Productions Inc. All rights reserved LIC. Zh. Dist. by Los Angeles Times Syndicate
NÆSTE SPØRGSMÅL..... KAN DU LÆRE ANDRE KVINDER DEN SLAGS?

Titlen »Månedens Makværk« med ret til brug af samme går denne gang ubeskåret til striben **DALLAS.** Selv om tegneseriehåndværket gennem tiderne har været udsat for adskillige klamphuggerier er Dallas-striben så absolut med i spidsen. Avisen **B.T.** får ugens trøstpræmie: **SUPERB SMAGLØSHED** for at bringe striben-med tillægsgevinst for en oversættelse, der i elendighed matcher den til det perfekte – som læsere med stærke nerver og maver kan overbevise sig om ved et kig på ovenstående hæsblæsende episode

HAN GØR UDGÅRD DEJLIGERE
NAVN : HQUARK
ADRESSE : KAERNEH-MELKHSGARD
FØDT : JA (Gud bedre det).
STILLING : SKARNSLINGE
MIT FØRSTE KYS : HAR MIN MOR VIRKELIG FORTRUDT.
MIN BEDSTE VENINDE : HEL
MIN BEDSTE VEN : MIDGÅRDS-ORMEN
MIN YNDLINGSPLADE : KISS : DESTROYER.
MIN TV-FAVORIT : REESE FRA LAREDO
MIN YNDLINGSSKUESPILLER : KING KONG
MIN YNDLINGSBØG : JEG ER VOKSET. FRA AT SPISE BØGER
MIN YNDLING-BLOMST : MORGENSTJERNE (MED KÆDE)
MIN YNDLINGSFARVE : VILKÅRLIG BARE DEN SVINER.
MIT YNDLINGSDYR : NOGEN, MAN KAN RIVE VINGER AF.
MIN LIVRET : KARAMELLER
JEG FRYGTER MEST : INTET. (MÅSKE SAGOSUPPE)
JEG HADER MEST : BAD
MIN STØRSTE OPLEVELSE : AT KLIPPE THORS SKÆG AF
MIT YNDLINGSNAVN : ADOLF (Næst efter Hquark). MENS HAN SOV
MIT BEDSTE FERIESTED : MUSPELHEIM.
MENNESKET JEG BEUNDRER MEST : HQUARK
HVAD LÆGGER DU FØRST MÆRKE TIL HOS EN MAND : OM HAN KAN FÅNGE MIG.
MIN BEDSTE HOBBY : SÆTTE FÆLDER, RIVE VINGER AF FLAGERMUS, DRILLE TØSER.
KARAKTEREGENSKAB, JEG SÆTTER HØJT : GOD-TROENHED.
MIT TØJBUDGET : GØR DU GRIN?
SÅ MANGE BØRN VIL JEG HAVE : NEJ.
HAN GØR UDGÅRD DEJLIGERE
Foto : PETER MADSEN. ©

Hquarkismens opståen...

Hquark er en jætte - tilmed en meget ungdommelig og *meget* besværlig en af slagsen. Hele Udgaard - og ikke mindst Tjalfe og Røskva - kommer til at stifte nærmere bekendtskab med denne fåmælte (læs: tavse), underbids- og hugtandsudstyrede enfant terrible i den kommende Valhallafilm med dertil hørende album (to stykker) senere.

Hquark (der holder mest af orm - og binde snørebånd sammen) kommer til Thors hus som følge af et af Lokes halvsuspekte projekter, og meningen er at få sat skik på den skumlende vildbasse her. Rent faktisk er det Hquark, der ender med at få sat skik på alle de andre... ikke just ad pædagogisk vej, men ved sin blotte (og uomgængelige) tilstedeværelse. Hquark bliver en art syntese for hele Valhallas personkarakteristik, og gennem de forskellige guders og menneskers opførsel overfor og forhold til Hquark afslører de deres eget inderste. Hermed uddybes vores kendskab til Valhallas beboere i ganske imponerende grad i forhold til tidligere - båret højt og flot af filmens virkemidler. Indflettet i filmen (der sandsynligvis vil få det oplagte navn VALHALLA) får vi også historien om Thor hos Udgaards-Loke... dysten med ilden, vandet, midgårdsormen og alderdommen... og ualmindeligt forfærdelige Hquark er stadig udløseren af det hele.

Imidlertid skal det vise sig at tage en ganske anden drejning imod slutningen, hvor syntesen tager overhånd og de store og mægtiges magtfulde dyster glider i baggrunden.

Mød Hquark her for første gang i en tidlig udformning fra Peter Madsens hånd. Han har været længe undervejs, men det vil vise sig ventetiden værd. Verden står på tærsklen af HQUARKISMENS TIDSALDER... vær vis på det!!

Rune Kidde

Den mægtige Thor giver udtryk for sin misbilligelse over the mighty ditto. Skitse af Peter Madsen, 1978.

et BRÆV

SKRIV TIL KOMIX SCHLEPPEGRELLSGADE 2, 2. th., 2200 KBH.N.

Tillykke med KOMIX! Det er da bare det bedste nogensinde! Endelig får Danmark et blad om tegneseriemediet, der bevæger sig på samme niveau som de amerikanske.

Rune Larsen
Bramminge

Formen på KOMIX virker bedre - mere »lokkende« end Kulørte Siders. Den er tillige mere overkommelig i pris og har et bedre layout. KOMIX lider heldigvis heller ikke af den store mængde tryk- og sprogfejl, som ofte forstyrrede læsningen af KS.

De korte nyheder er noget af det bedste sammen med de korte serier. De udenlandske serier er gode, forskelligartede og godt udvalgt, men det ville have været et yderligere plus, hvis blot halvdelen var (bliver?) danske.

En mere specifik kritik er, at jeg synes Sheridan-artiklen var for svær at læse. Og stryg sladderspalten! Artiklen om Annie var god og spændende læsning - men fjern rubrikken KORT MED HJORT. Det er en for personlig smag, han giver udtryk for.

Per Stavnsbo
Aalborg

Der er gode chancer for mere dansk fremover. Sheridan blev lidt uskarp i kanterne - på den anden side forøger den slags jo læsetiden på bladet betydeligt, så i virkeligheden var det et salgspsykologisk trick! Nå, ikke? Undskyld! Sladderspalten er ret populær, så vi lukker den ikke før Se & Hør og Billedbladet giver op. Hvad angår KORT MED HJORT (som jeg nu ikke synes er specielt oversubjektiv) så kan jeg kun henvise til kolofonen nederst side 3, hvor der bl.a. står: »KOMIX gør ikke krav på at være uafhængigt af de enkelte medarbejderes meninger«. Samme sted opfordrer vi også til, at folk kommer med DE-

OLE & LINDA'S OPLEVELSER
Episode nr. 6 (!)
Tegnet og fortalt af Per Vadmand ©
Provokeret af Rune T. Kiddes artikel i "KOMIX" nr. 0, side 22.
SEX, SLAGSMÅL & MENINGSLØSE OPINIONER!
POLITICAL JOKE
KOMIX
NÆH, DET ER FOR STÆRKT!! KOM HER OG SE, LINDA!
HAR DU SET, HVAD HAM KIDDE SKRIVER OM SEX I TEGNESERIER!!
"Ole & Lindas hyggelige smånusserier i dobbeltsengen før morgenkaffen..."
"...intet, der beskriver et knald, endsige de mere på, driftsbetonede sider..."
...OG JEG, SOM ALTID HAR TROET, AT DET VAR SMADDER-PROGRESSIVT, AT VI SOM SERIEFIGURER OVERHOVEDET HAVDE ET SEXLIV...
TÆNKER VI PÅ DET SAM- NÅ, JA, DET KAN JEG SE...!
KYSSE
KÆLE
NUSSE
KRAMME
PYHA, DET VAR RART - TROR DU, HAM KIDDE ER TILFREDS NU?
TELEFONEN!
DRING!

RES meninger om tingene. Og at fremprovokere en reaktion er jo også en del af en god artikel.

Rune Kidde

Tak for dit »læserbrev« som svar på min artikel, Per. Jeg håber, at det kan danne præcedens for flere reaktioner i tegneserieform! Mit indlæg var naturligvis ikke en opfordring til den danske befolkning om at dyrke bizar sex. Med Freud og Jung og de andre underbevidsthedsforskere i tankerne tror jeg bare på, at vi ikke får en virkelig råstyrke og farlighed i tegneserien, før folk tør bruge den til at behandle underbevidsthedens fantasier med. Tegneserien er og bliver et fantasisprog, og en del af ALLE folks fantasier beskæftiger sig med sex, slagsmål og meningsløst svineri mange prøver bare at fortrænge det - med ulykkelige følger. Jeg opfatter det som en lige så naturlig ting som det naturlige og normale sexualliv, som du fremhæver i din serie - og jeg tror slet ikke, at de to ting udelukker hinanden. Ihvertfald var det herligt at få Ole og Linda på slap line!

Rune Kidde

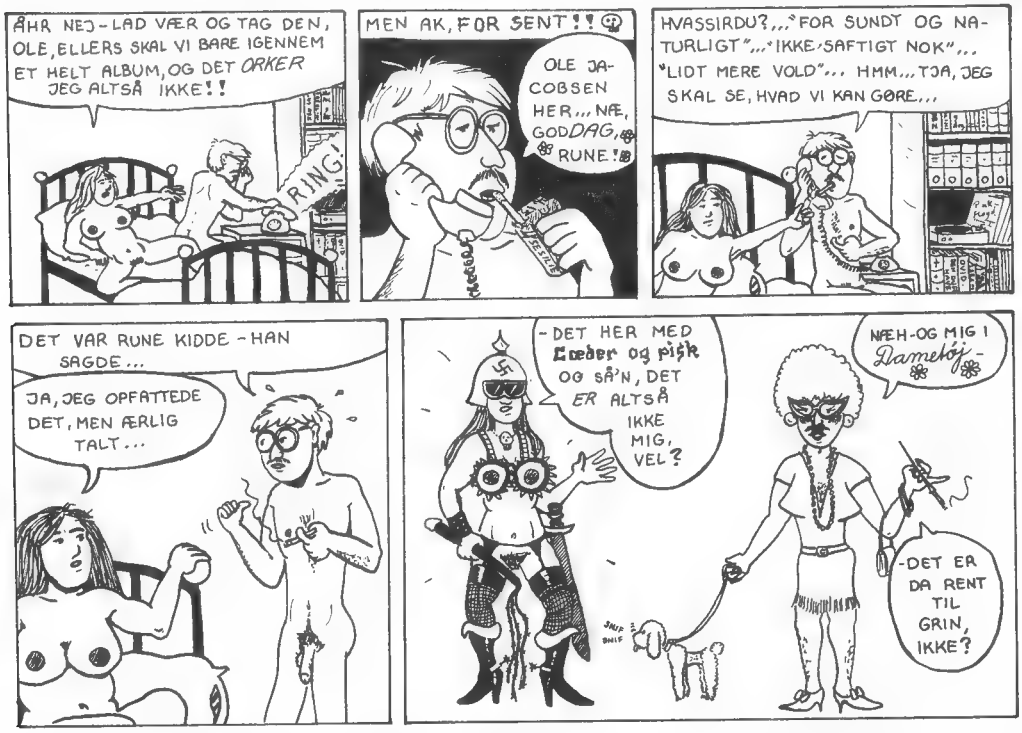
ÅHR NEJ - LAD VÆR OG TAG DEN, OLE, ELLERS SKAL VI BARE IGENNEM ET HELT ALBUM, OG DET ORKER JEG ALTSÅ IKKE!!
RING!
MEN AK, FOR SENT!!
OLE JACOBSEN HER... NÆ, GODDAG, RUNE!
HVASSIRDU?... "FOR SUNDT OG NATURLIGT"... "IKKE SAFTIGT NOK"... "LIDT MERE VOLD"... HMM... TJA, JEG SKAL SE, HVAD VI KAN GØRE...
DET VAR RUNE KIDDE - HAN SAGDE...
JA, JEG OPFATTEDE DET, MEN ÆRLIG TALT...
- DET HER MED Læder og pisk OG SÅ'N, DET ER ALTSÅ IKKE MIG, VEL?
NÆH - OG MIG I Damekøj -
- DET ER DA RENT TIL GRIN, IKKE?
LAD GÅ MED MÆRKELIGE STILLINGER...
...ELLER EN ENDEFULD, HVIS DET GÅR HØJT...
...MEN DERUDOVER MÅ VI JO NOK ERKENDE...
MÅRH, KOMSE DASSE...
...AT VI ER SLURP USÆDVANLIGT SMASK NORMALE, HVAD SEX ANGÅR!! UMMMUMS!!
OG SÅLEDES KAN VI ENDNU EN GANG LADE MØRKET SÆNKE SIG OVER BLÅOVRE *)
*) Jeg ved godt, det var morgen på forrige side, men de er osse ret udholdende! forf. anm.
...OG ENDE HISTORIEN SOM DEN PLEJER AT BEGYNDE: I HAJERNES HØJBORG, PUSHERNES PARADIS, UROERNES UTOPIA, KØBENHAVN - BYEN, HVOR ALT KAN SKE - OG SKER!
SLUT.

SMÅ-DANSK...

Danmarks to bedste amatørfanzines »*Fat Comic*« og »*Runer*« lukker nu næsten samtidig. De to succeser slås sammen, og navnet bliver »*Serie Fan*«. Både *Rune Larsen* og *Paw Mathiasen* har stor erfaring, så mon ikke det bliver helt vellykket.

Interpresse har længe snakket om at oprette en *Jonah Hex-fanklub*. Det har blevet ved snakken, så nu har en almindelig Jonah Hex-fan, *Rune Larsen*, besluttet selv at få klubben i gang. Det koster således kr. 25,- at blive medlem af Jonah Hex-fanklubben, og for disse penge får man: Jonah Hex-index, klubdiplom samt 4 numre af *Hexexpress*. Indmeldelse sker hos:
Forlaget Viking, Gabelsparken 81, 6740 Bramming.

Der findes også en fanbevægelse i det herrens land Sverige. En af de faste støtter derovre kalder sig for *Pidde*. Han udgiver bl.a. tegneserieblad *Smock*, som nu også indeholder danske tegneserier. Således indeholder nr. 7 serier af *Paw Mathiasen*. Her er der altså en chance for at lancere danske tegneserier i Sverige. Send derfor en serie til:
Petter Andersson, Artillerigatan 48, 261 33 Landskrona, Sverige.

Thomas Rostock har måttet lukke *Sirup* allerede efter nr. 1. Problemet er økonomien. Men Thomas har ikke tænkt at give op så let. Han vil forsøge at få lavet og udgivet Sirup nr. 2, der skal virke som afskedsnummer. Hvis det lykkes kan det bestilles hos:
ØB press, Johs. V. Jensens Allé 4, 2500 Valby.

Efter at *Centerpresse* har måttet lukke deres *Danske Tegneserier*, vil de nu forsøge at markere sig på albumfronten. Til efteråret vil de udgive *Villiams Verden nr. 2* af Freddy Milton, og senere album som *Svikingerne* og *Jøsses* af *Bjørn Morisse*.

Ved Tom Larsen

JENS LANGKNIV

AF ORLA KLAUSEN & HENNING KURE
EFTER ST. ST. BLICHERS FORTÆLLING

DU LURER NOK PÅ BYTTE, BETTE MUSVÅGE...
...MEN HVAD VAR DET? BAG MIG...
ÅH NEJ -DET ER DA VIST HAM RØVEREN JENS LANGKNIV... HAN STIKKER JO OS BISSEKRÆMMERE NED FOR ET GODT ORD!
HVA' GØR JEG?
JEG KAN IKKE LØBE FRA HAM.
NU HAR JEG DIG, BISSEKRÆMMER!
?
AV ÅH!
ÅH, HVOR ER JEG SYG !!! JEG TROR, JEG DØR...
M...MEN JEG ER IKKE ALENE! GO'E VEN -HVEM DU SÅ ER - HJÆLP MIG! TAG MIN KRAMKISTE OG MINE FÅ SKILLINGER OG BÆR DEM TIL NÆRMESTE BY... OG SE OM DU KAN FÅ ET KRISTENT MENNESKE TIL AT KØRE UD EFTER MIG...
...HVIS JEG DA IKKE DØR FORINDEN
JO, JO...JEG SKAL NOK TAGE DIT KRAM MED...
"DET MED AT FINDE ET KRISTENT MENNESKE, VED JEG IKKE OM JEG KAN KLARE
HA HA HA
AAARRG!
KRAK

I foråret '82 bad Bo Christensen på Munksgaards forlag Orla og jeg om at lave en tegneserie der var velegnet til en undervisningstime i mediet, til brug for Munksgaards nye udgivelse, avisen »Dansk i dag«. Vi påtog os opgaven, og valgte *Blichers* JENS LANGKNIV, i modsætning til albummene der baserer sig på Jeppe Åkjær. Det gav Orla lejlighed til at vise en noget mindre heroisk udgave af den jydske røver – en understregning af at der kan være mere end én mening om samme person. Dette følger Orla også op i sin nye serie MIKKEL & RAKKERTØSEN, hvor en af bi-personerne er en vis Hr. Langkniv, men oplevet fra en noget anden vinkel end her, eller i albummene.

De to sider er specielt designet til at demonstrere så mange af tegneseriens vigtigste virkemidler som muligt. Prøv evt. selv at undersøge hvordan læseretningen spiller sammen med billedernes størrelse og komposition, figurernes indbyrdes forhold og hvad vej de vender, forløb og manglende forløb, etc.

Henning Kure

AAAV! -DIN LEDE DJÆVEL! ...DU HAR BRÆKKET MIT BEN!
DER KAN MAN BARE SE... JEG SELV HAR DET MEGET BEDRE NU...
NU SKA JEG SE OM JEG KAN FINDE ET KRISTENT MENNESKE, DER KAN HENTE DIG... HÆ!
MÅTTE DEN ONDE TA' DIG, DIN LUMSKE KÆL!!
JEG MÅ FINDE MIG ET SKJUL... INDEN HAN VENDER TILBAGE MED MANDSKAB.
EN RÆVE-GRAV
KRA KRA
AAAH! -HVOR GØR DET DOG DJÆVELSK ONDT.
KRA KRA KRA KRA
KUNNE JEG BARE NÅ DEN RÆVE-GRAV
DER ER HAN! HURTIGT!! -INDEN HAN SLIPPER FRA OS!
JENS LANGKNIV KLAREDE SIG IKKE... HAN BLEV OVERMANDET OG FØRT TIL BYEN, HVOR HAN FÅ DAGE EFTER BLEV DØMT FOR UTALLIGE MORD OG RØVERIER, HVOREFTER HAN BLEV HÆNGT...
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
28

© 1982 ORLA KLAUSEN/HENNING KURE

klip og kommentarer

Uddrag af kronik af SØREN VINTERBERG i INFORMATION d. 5. maj.

I tegneserierne for de mindste læsere trives alt det, som børnelitteraturen for en halv snes år siden med rette kunne kritiseres for: Idyllisering, fordomme om forbrydere og hunkønsvæsener (hvis de overhovedet forekommer i seriens verden), autoritære forestillinger om samfundsordenen... you name it, they have it!

De fleste voksne undrer sig jo ikke over dét. De aner det ikke. Eller tager ikke stilling til det. Eller de ser akkurat deres egne forventninger til hele tegneseriemediet bekræftet: Fundamentalt useriøst, fordummende, til nød harmløs underholdende. Men stille alvorlige, kunstneriske, kritiske krav til seriens indhold...?!

Det er en nem og enkel indstilling, som vælger at se bort fra, at serielæsningen muligvis allerede overskygger boglæsningen i børnenes daglige aktivitetsmønster. Eller som forestiller sig, at man kan ignorere et populært medie ihjel. Eller trøster sig med, at bibliotekers og skolers accept af serierne sikkert kun er en dille, som går over - hvorefter bedre folks børn igen vil kunne få bøgerne i fred. Mens godtfolks børn kan nøjes med de seriehæfter, de selv har råd til at købe i kiosken eller supermarkedet. De hæfter, som aldrig bliver anmeldt, udlånt eller gjort til genstand for undervisningsforsøg.

Uddrag af læserbrev fra CARSTEN LARSEN, formand for Kristeligt Folkeparti i Slagelse - SJÆLLANDS TIDENDE d. 9. maj.

En mor fortalte mig, at hendes 7-årige søn var med faderen på biblioteket for at låne bøger. Drengen gik ind på børnebiblioteket og fandt nogle tegneserier han ville låne. Tiden var knap, så da far og søn havde fundet, hvad de skulle bruge, blev det lånt uden yderligere gennemsyn.

På vejen hjem i bilen sad drengen og læste/kiggede tegneserier, og faderen blev mistænksom, da han så drengen sidde og grine »fjoget«. Han så det blad igennem, som drengen læste og stor var hans bestyrtelse - det var et pornografisk hæfte, fyldt med mænd og kvinder i samlejestillinger, perverse stillinger, perverse situationer hvor mænd fik skåret deres penis af osv.

Moderen, som ikke er sart, blev vred, da hun så tegneserien og gik til biblioteket, smed bladet på bordet og forlangte en forklaring. Det fik hun også, men blev ikke beroliget. »Biblioteket har pligt til alsidighed«, fik hun at vide.

I dag mener hun ikke, at hun med god samvittighed kan lade sin søn gå på biblioteket uden en voksen til at censurere. Han vil få indblik i en masse ting, som hun absolut ikke ønsker han skal lære at kende på den måde og i den alder.

Tegning: Peter Kielland-Brandt

ANIMA

ved Steen Blendstrup

Alt er stille på animationsfronten (næsten) denne sommer. En enkelt animationsfanatiker kan måske finde på at gå ind og se **Monty Python's »The Meaning of Life«** udelukkende for at nyde **Terry Gilliam's** cut-out-animation. - Resten af os kan så gå ind og se den for at more os over filmen som helhed; måske ikke Python-folkenes stærkeste film nogensinde, men, da de har sat deres egen standard, absolut pengene værd. - Gilliam's teknik har altid ligget i en klasse for sig, og titelsekvensen skuffer ikke, selv om han rent faktisk ikke har beskæftiget sig med animation siden **»Life of Brian«**, så han har måttet genlære hele teknikken til lejligheden.

Ellers må man lade sig nøje med et par film, der er så tegneserieagtige, som det nu kan lade sig gøre. Det er næppe undgået læserens opmærksomhed, at **Roger Moore/James Bond** er tilbage i **»Octopussy«** (kommer i tegneserieudgave fra I.P., red.), og traditionen tro får den tredje **Star Wars** film **»Return of the Jedi«**, premiere til efterårsferien.

Og - som visse effektnarkomaner vil påpege »emperiets vraltere« (sorry, det er den officielle oversættelse) er faktisk lavet med stop motion animation, og det er gjort godt nok. Til gengæld vil den opmærksomme tilskuer kunne se, at ILM ikke behersker teknikken til fulde, når det drejer sig om animation af levende væsener. Det kan vel i øvrigt ikke komme som nogen overraskelse, at **Interpresse** udgiver filmen som tegneserie (**Al Williamson**, som sædvanlig).

Mere Disney

På lidt længere sigt er der gode nyheder. Den nye **Mickey Mouse** kortfilm, **»Mickey's Christmas Carol«**, får premiere til jul - også i Danmark, hvor den sammen med en eller to gamle kortfilm vil blive præsenteret som det traditionelle juleshow. Den nye generation animatorer på Disney-studierne arbejder på spillefilmen **»The Black Cauldron«**, der (måske) bliver den første film, der projicerer et tre-dimensionelt »hologram« ud fra lærredet ned blandt publikum, og som er den første Disney-film siden **»Tornerose«**, der bliver indspillet på 70 mm film (d.v.s. bredlærred). Der er grund ti se frem til 1985, det forventede premiereår.

Umiddelbart kan man se frem til **»Something Wicked This Way Comes«**, en filmatisering af en **Ray Bradbury** gyser, der kan bringe Disney-studierne tilbage blandt et mere voksent publikum efter de senere års mislykkede forsøg med live-film. Filmen skulle i øvrigt have indeholdt en effektscene, fremstillet med computer-animation ligesom sidste års **»Troen«**, men forsøget faldt ikke heldigt ud, og scenen blev slettet.

Til gengæld lyder langtidsplanerne på en computer-animeret film med titlen **»The Brave Little Toaster«**, der ud over titelligheder med en Disney-klassiker også er særdeles klassisk i sit plot; en række forladte elinstallationer i et sommerhus drager ud for at genfinde deres herre og må gå så grueligt meget igennem. - Når hunde og katte kan, så...

Steen Blendstrup

P.S. I næste måned vil Jakob (Så er der tegnefilm) Stegelman låne denne spalte til at give et overblik over vinterens tegnefilm i TV.

Oversat af TORE BAHNSON, håndtekstet af KATE SCHANDORF

MORS ÆBLETÆRTE

HVER TORSDAG TA'R MIN BROR MIG MED PÅ SIN STORE MOTORCYKEL OG KØRER UD I ØRKENEN...

DER MØDER VI HANS KAMMERATER FRA MINK-BAREN...

NOGEN GANGE ER EN AF FYRENE SAMMEN MED EN PIGE... DE BU'R HELT OPHIDSEDE...

KOM! NU KØRER JEG DIG HJEM.

SÅ KØRER VI HJEM AD HOVEDVEJ 66, SOM LØBER LANGS STRANDEN...

COOK

VROOOOMMMMMM

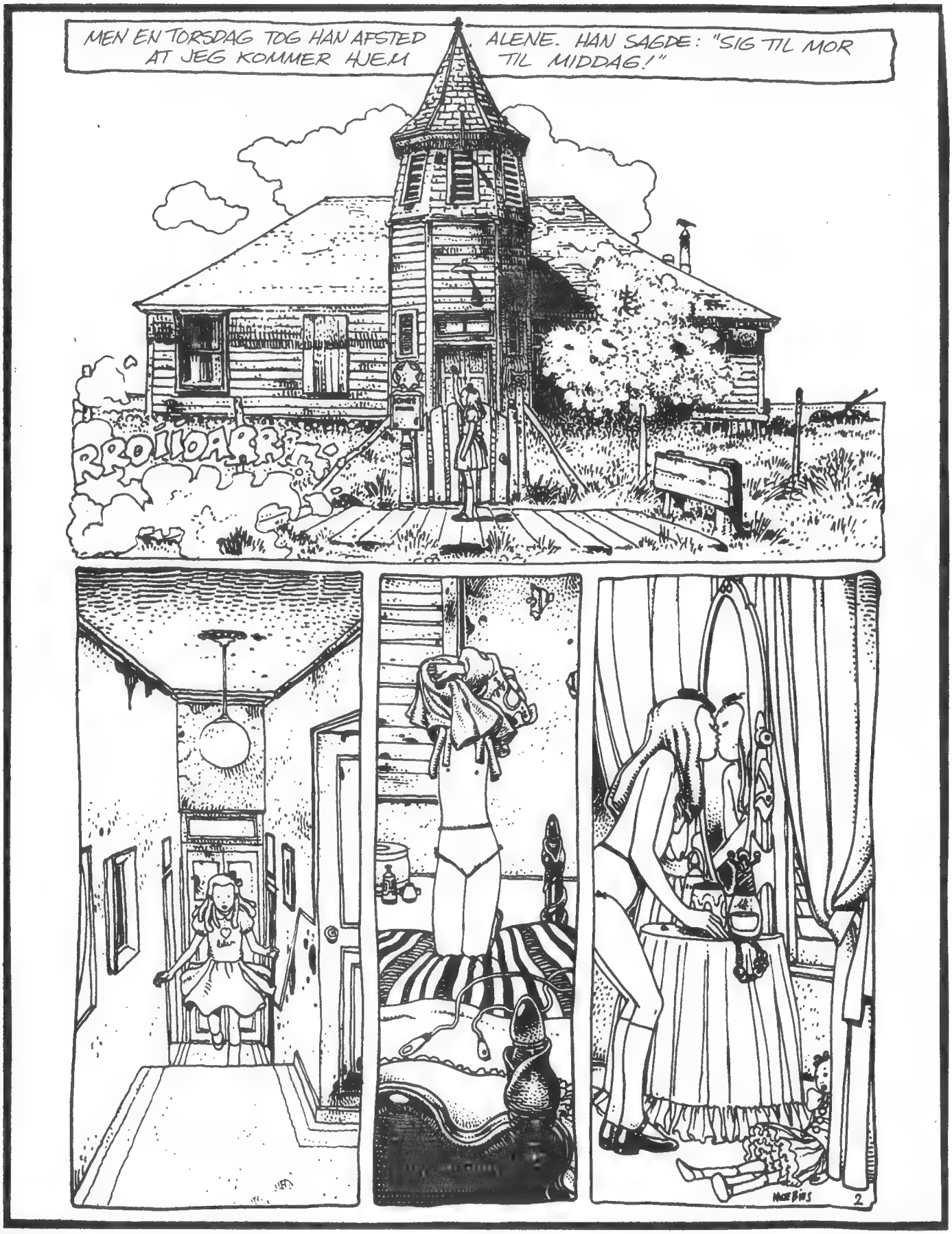
MEN EN TORSDAG TOG HAN AFSTED ALENE. HAN SAGDE: "SIG TIL MOR AT JEG KOMMER HJEM TIL MIDDAG!"
PROLOAR
2

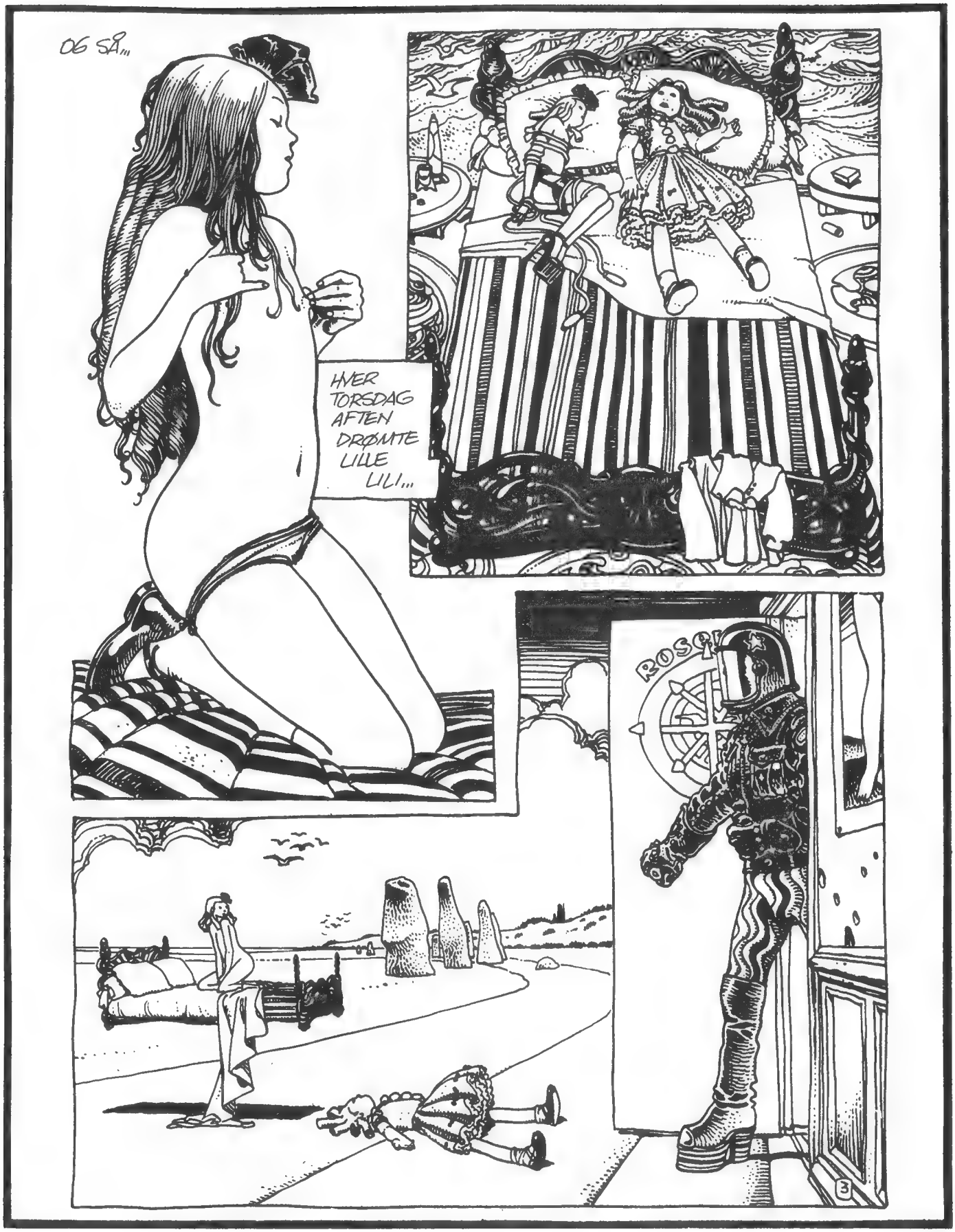
OG SÅ...
HVER TORSDAG AFTEN DRØMTE LILLE LILI...
ROSE
3

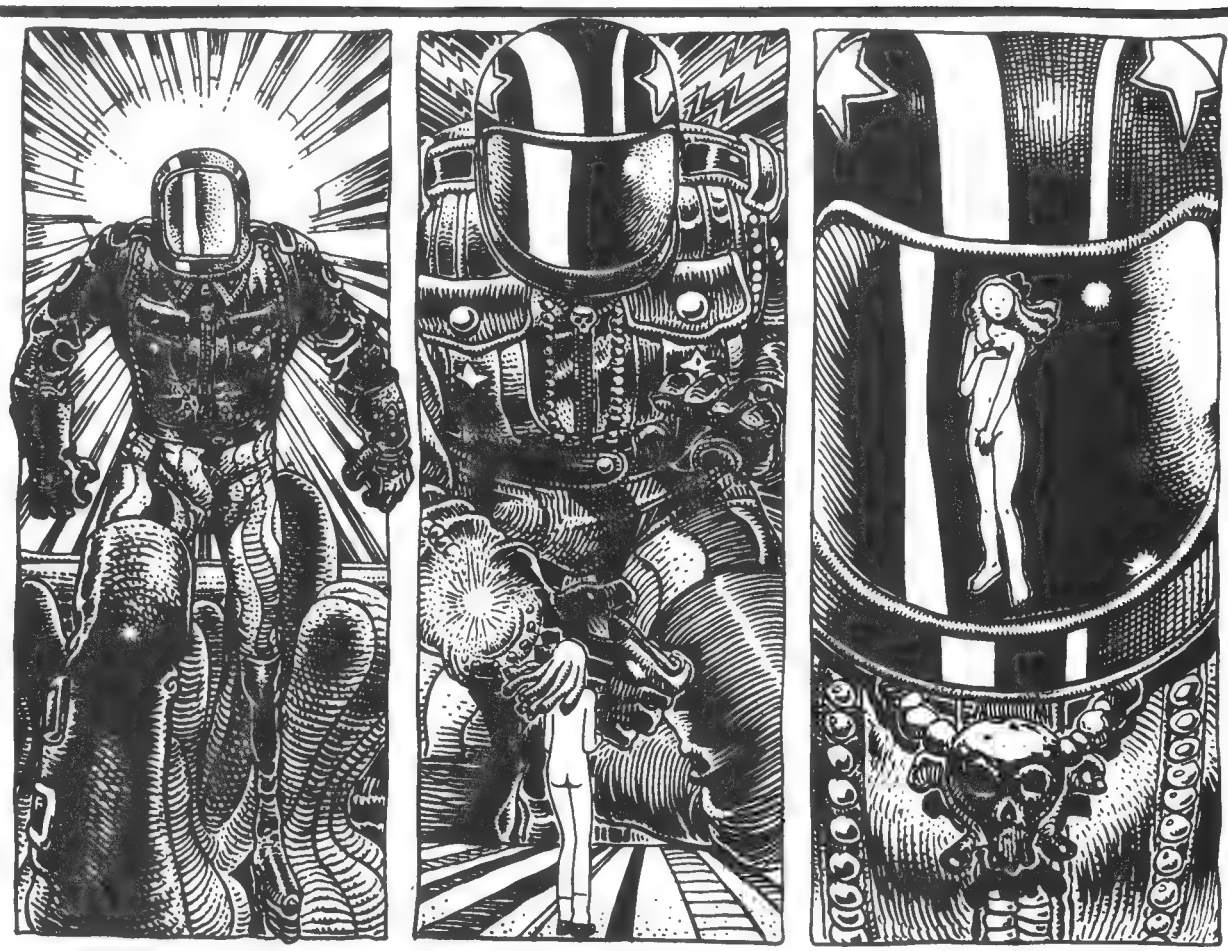

HVER TORSDAG LAVER MOR ÆBLETÆRTE„

LILI, HVORFOR HJÆLPER DU MIG IKKE ISTEDET FOR AT SIDDE DÉR OG STIRRE UD I LUFTEN?! „TAG NU EN KNIV OG BEGYND MED AT SKRÆLLE NOGLE AF ÆBLERNE„

© MŒBIUS. CIAU. 1976. SLUT

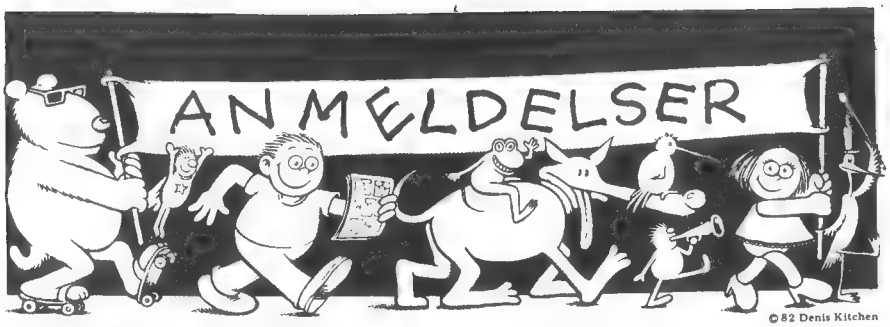

Carlos Giménez: BØRNEHJEMMET (Vores Kvarter, 2)

Interpresse, 47 sider, kr. 39,75.

Gimenez' nye album, »Børnehjemmet«, er som »Vores kvarter« en samling sort/hvide erindringsskitser fra hans egen barndom i Francospanien i 50'erne. »Børnehjemmet« udspilles imidlertid tidsmæssigt før »Vores kvarter«, der starter med at Carlos Gimenez kommer væk fra børnehjemmet og flytter ind hos sin familie i et almindeligt beboelseskvarter. Kvarteret giver helt oplagt en bredere social baggrund for fremstillingen af fascismens undertrykkelse og elendighed, der i begge albums er det bærende tema. Til gengæld kan undertrykkelsen skildres mere massivt i børnehjemssammenhængen.

»Børnehjemmet« består af en række situationer, der udspilles på forskellige

hjem i omegnen af Madrid i årene fra 1947-53. De fleste forløb består af en enkelt karakteristisk situation, der belyser det grundlæggende undertrykkelsestema. De fleste af disse situationer skildrer de voksnes hårdhændede diciplinering af børnene i Guds og Francos navn. Deres pædagogiske midler består i fysisk afstraffelse, udsultning og almindelig vanrøgt.

I en række episoder skildres imidlertid også det indbyrdes forhold mellem børnene, hvor det er tydeligt, at voksenverdenens relationer også sætter sig igennem her: børnenes dagligdag er en hård kamp om over- og underordningsforhold indbyrdes. Det stærkeste magtmiddel i denne proces er mad. Har man mad har man magt. Den sidste episode skildrer dette i et ekstremt tilfælde, hvor en dreng har solgt sig selv som slave til en anden dreng for et brød. Undertrykkelsen bliver her så voldsom, at slaven gør oprør og knækker sin herre. Men denne episode er kun et enkelt lys i det fascistiske mørke, som det virkelig er lykkedes Gimenez at gengive med en både kvalmende og vredesfremkaldende effekt.

Jens Thorhauge

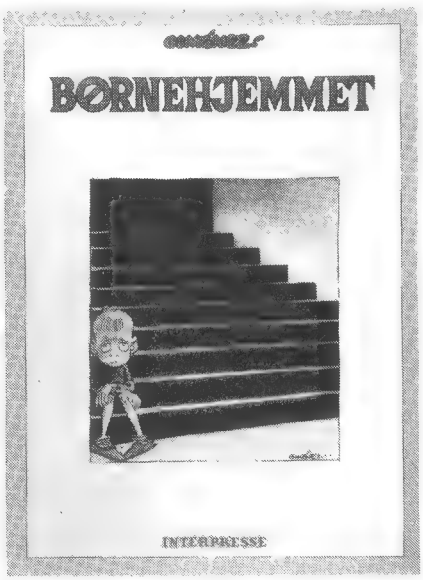

Danske striber nr. 2: FUGA I E-MOL Balder og Brage, 63 sider, kr. 29,50.

Besat af Begær nr. 1: DYDIG KÆRLIGHED. Forlaget d. 7. himmel, 48 sider, kr. 15,00.

I »Komix« nr. 0 behandlede Rune Kidde vort nuværende, højt industrialiserede samfunds undertrykkelse og fortrængning af menneskets naturlige drifter. Når vi ikke kan få afløb for vore drifter på normal vis, vil de vise sig i perverteret form.

Det er i dette lys, man skal se »Dydig kærlighed« af Morten Schmidt, Rune Kidde og Peter Kielland-Brandt, og der er intet smukt eller naturligt ved: Dæmonisering af sexualdriften, voldtægt, mord, vold, blottere, udklip fra »Rapport« o.l. taget ud af deres sammenhæng og sat ind i en ny, frustrerede hverdagsscene, hvor der vendes op og ned på begreberne, uden det dog virker forløsende; rablende vanvittige og groteske historier.

Alt sammen for at vise os, hvorledes vi er underlagt konventionerne og samtidig udtryk for og oprør mod selvsamme.

De tre herrer betragter vistnok deres

værk som en art terapeutisk virksomhed. Læseren skal gøres opmærksom på fremmedgørelsen og undertrykkelsen af mennesket som biologisk væsen, og dermed stimuleres til et opgør med det rationelle menneskesyn.

Om forfatterne når dette mål, er tvivlsomt. Målgruppen er begrænset til de (mandlige) læsere, der dels kender til mediet, dels har en intellektuel ballast. Og hvor er det frigørende så henne?

»Danske striber« nr. 2 er ligeledes et nationalt produkt. Fra forlagets side har man tilsyneladende forsøgt at appellere til det sikre og traditionelle publikum, der forbinder tegneserier med Tintin, Lucky Luke osv.

»Fuga i E-mol« er et dårligt Tintin-plagiat, hvor Tintin er udskiftet med en hårfager heltinde og Terry med en »nuttet« kanin. Historiens plot fanger aldrig helt interessen. Henriette West har en tynd, fin streg. Oprindeligt var serien (der fylder 1/3 af albummet) i farver, og gengi-

vet i gråtoner som her, mangler den dybde og fylde.

Sammenlignet med foregående har »Afrikas stjerne« af Carl-Ole Okkels nok bredere appel. Det er en satirisk, ofte samfundskritisk serie om tyske og engelske kolonialisatorers kvaler skildres med en grotesk til tider sort humor.

Resten af albummets (korte) bidrag er først og fremmest henvendt til de intellektuelle læsere, de indforståede og tegneseriefreaks: Rune Kiddes crazy komik, Peter Madsens selvudleveringer, Sussi Bechs lidt desperate men også humorfyldte striber, og så de deciderede metaserier, som f.eks. »En virkelig bedrift«, der gør op med serieverdenens heltefigur, og »Ifigenia«, som gør grundigt grin med græsk mytologi og gudeverden.

»Danske striber« nr. 2 er altså et album med skidt og kanel og en temmelig diffus målgruppe. Alligevel er det et album, der bør stå i reolen, om ikke andet så for »Historien om en svulst«, hvor Stefan Fjeldmark sætter selvmedlidenheden med stort S på spidsen.

Peter Bach

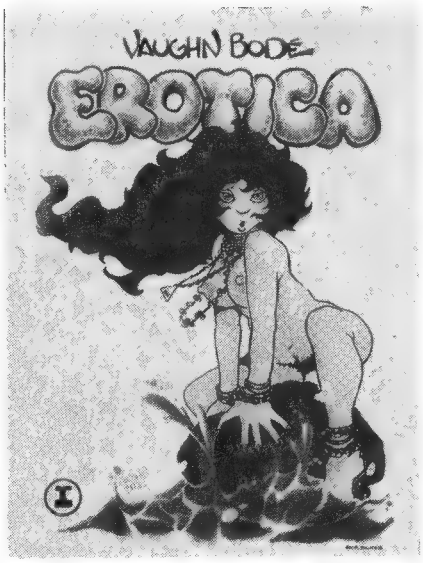

DANNEBROGET

Danske Tegneserier, 63 sider, kr. 30,00

En, som titlen antyder, broget samling af danske tegneserier. Det meste er noget bras, til tider uden egentlig historie, pointe eller budskab. Nogle af bidragene er tilmed direkte dårlig tegnet, f.eks. Niels P. G. Frandsens »Æggekrigen«, der til gengæld er et af de få, der har en interessant historie, overraskende pointer og samfundskritisk budskab.

Gert Poulsen har bidraget med Alain Voss-inspirerede tegninger, men dybere idé i hans historie skal man derimod lede længe efter. Blandt de mere positive oplevelser er Carl-Ole Okkels flot tegnede og stemningsfulde »Blues« (Tidligere trykt i BLITZ. Red.). Lars Dahls »Jættens kærlighed« er et hæderligt forsøg udi grugenren, men et egentlig budskab har den ikke. »Danske« tegneserier er måske så meget sagt, idet nogle af historierne har udpræget Århuslansk lokalkolorit (det gælder ikke blot rådhustårnet på forsiden, men også Per Stavnsbos »Vigge« med Århusstednavne og udførlige oplysninger om bustider). Albummet kan da også bestilles på Husets forlag i Århus, hvis man ikke synes at 30,- kr. er for meget for denne blandede provinshandel.

Peter Bach

Vaughn Bodé: EROTICA I
Interpresse, 48 sider, farve, kr. 39,75

»Kærligheden elsker at være«... »Krigen betyder mere« hedder slutsekvensen i en af Bodés forunderlige farvede fabler. Sådan kunne man godt lave en ramme til ham.

Et grædende og forfærdende ensomt lille barn, levende i et stort, smertefuldt koldt og ædende sultent hul af dyb afsavn i sig selv. Og fra hans stumme skrig gror kærligheden og blomsterne. I hans tørre tårer springer kilden til livets flod, som vil strømme ud mod verden med frodighed og hyldest. Hans sorgfyldte øjne lyser med et grænseløst kærligt og plat begær efter livets frodighed og varme, kvindeskødets lyst og lyrikkens letsindige brusende leg. I det tomrum der blev til Vaughn er der ingen tid og derfor ingen tid til løgne. Knivskarpt som alt andet end forgængeligt stål skriver han om kærligheden, som man ikke kan skrive om, fordi den elsker at være og sørger over krigen, som han hylder fordi den er et med livet. Hans pålet er en regnbue stemt i moll - hans pensel er en pik - hans lærred er dig og mig. Vaughn er død, men lever med os. Det er stor, stor kunst.

Rune Kidde

Herman & Greg: LIGET I SUMPEN. (Red Kelly, 9)

Gutenberghus, 48 sider, kr. 26,50.

Red Kelly-seriens kvalitet svinger mellem albums af næsten Blueberry-kvalitet og nogle fæle fusere. Dette hører til sidste kategori. På trods af seriens sympatiske antivoldelige tendens og de enormt flotte billedsekvenser virker det som om serien er løbet tør for indhold. Historien er en alt for banal kriminalhistorie, der intet overlader til læserens fantasi. Spændingen udebliver totalt. Faktisk forekommer det mig, at krimi-intrigen i dette album er så bastant, at historien forholder sig direkte utroværdigt til westernmyten med alle dens variable temamæssige begrænsninger. Selvfølgelig er krimi-intrigen ofte en vigtig del af handlingen i mange westernserier, men når den bliver så dominerende som her, ville den gøre sig bedre i et europæisk sceneri. Foreliggende historie modarbejder billedsiden og forfladiger personkarakteristikken til det ligegyldige i westernsammenhæng.

Birgitte Bokelund

Milo Manara: EN FORFATTER SØGER SEKS PERSONER

Carlsen If., 69 sider, kr. 46,50.

Milo Manaras »En forfatter søger seks personer« fra 1982 handler ligesom den italienske dramatiker Luigi Pirandellos berømte skuespil »Seks pesoner søger en forfatter« fra 1916 om det umulige i at skelne mellem digt og virkelighed. Nok findes der i Manaras serie nogle handlingselementer, bl.a. »energiproblemer, udbytning og seksualitet«, som bagsideteksten fortæller, men dybest set drejer det sig om kunstnerens forhold til virkeligheden (og kunsten). Fortællingens hovedperson, Guiseppe Bergman (fra »HP og Guiseppe Bergman«), starter med at

meddele læseren, at der næppe bliver nogen historie, for heltinden møder ikke op. På grund af en strejke blandt teknikerne er hun ikke blevet færdig i den science fiction-serie, hun medvirker i! I stedet må en »tilfældig« (= valgt af tegneren) kostymepige overtage rollen. Resten af fortællingen er da hendes og Guiseppes kamp for at beholde deres identitet på trods af manuskriptets krav om det modsatte. »En forfatter søger seks personer« er med andre ord en meget sammensat fortælling, som dog aldrig bliver kedelig, og aldrig tynges af de mange henvisninger til kunstværker og -diskussioner, fordi Manara samtidig fastholder læseren gennem spændende episoder og et usædvanligt godt samspil mellem form og indhold. Der findes sort-hvide serier, hvor man savner farverne. Dem skænker man ikke en tanke her. Manara tegner plastisk og bruger sine virkemidler med omtanke. Og han når det helt fremragende, hvor han – tydeligt inspireret af surrealismen – tegner store sceniske arrangementer. Ikke mindst hvor han giver et fortættet billede af vor kulturs (kirke, militær, statsmagt) opløsning og sammenbrud. Og seriens allersidste side viser så – helt i overensstemmelse med den samlede idé – kostymepigens forsøg på, med tegnerens hjælp, efter at Guiseppe er forsvundet ud af fortællingen, at gennemføre et sidste forehavende på egne betingelser, inden hun – som den biperson hun trods alt er – afgår »ved døden«, for aldrig mere at dukke op i en serie.

Torben Weinreich

Hislaire: DE FØRSTE ORD, Birger og Viola, 1.
Interpresse, 48 sider, farver, kr. 27,50.

Endelig et album fra Interpresse, der hæver sig over den vanlige grød! Hislaires fortælling lægger sig så tæt op af vores virkelighed, at man næsten tror på det. I korthed drejer det sig om kærligheden så poetisk som ungdommen **opfatter** den, men en hel del mere poetisk, end store dele af ungdommen vil **opleve** den. Det er historien om Pølsemandens lille fede søn, og – poesiens udtrykte billede – blomsterhandlerens datter's kærlighed i medgang og modgang. Pinlig, rørende, fjoget og hvad der ellers hører forelskelsen til. Det kunne næppe gøres mere smukt uden at blive kvalmt, og det er det ialfald ikke, for det er en serie med en humoristisk distance til sit indhold. Det springende punkt er så, om man bliver glad af at læse den. Jeg for mit vedkommende kom hurtigt ned på jorden igen, for hvor var det dog sødt, og hvor er virkeligheden anderledes. Denne tegneserie ender nemlig godt. Den har for mig en sød smerte, hvor f.eks. Sokal's »Et hundeliv« stak mig på en beskidt, men samtidig mere livsbekræftende måde. Den gjorde mig glad. Nå, vi kan ikke allesammen ligge på maven for det samme, livet lugter jo af andet end våd hund.

Mårdøn Smet

Gilbert Shelton: SUPER SVINEBÆST alias det vidunderlige vortesvin i »På nye eventyr«.

Interpresse, 48 sider, kr. 32,50.

Gilbert Shelton, der efterhånden er blevet lidt af en myte med Freak Brothers, tegnede allerede i 60'erne Wonder Warthog, der er en herlig parodi på Superman og hele superhelteuniverset. De antikverede heltemyter bliver i Sheltons hånd til en udflippet (ikke udsyret) satire over det eksisterende samfunds forskellige normer. Det der adskiller Shelton fra Crumb er hans mesterlige evne til at holde en traditionel fortælleteknik, medens indholdet er forrygende Underground. I dette album, der består af fire episoder, er historien om Verners oprindelse et lille unikt stykke, når man tænker på Superman oprindelse. Ellers er hele albummet hylende skægt og en must'er for undergroundfans. Iøvrigt skal man på side 37 gå over til side 44 og bladre baglæns, ellers bliver man lidt forvirret.

John Jørgensen

Vicente Segrelles: DEN HELLIGE ILDS STAD (Øgleridderen, 1)
Interpresse, 48 sider, farve, kr. 27,50

Hvordan er det nu, man gør?... lad os nu se... jo: Man tager en gryde, og fylder den med koldt vand til en højde af ca. 5 centimeter. Den placeres på komfuret over det mellemstore blus og æggene lægges forsigtigt i... nå, nej... ups - det var sør'me opskriften på at koge æg... (bladre-bladre)... nej, HER har vi den: HVORDAN MAN TÆRSKER LANGHALM OG LAVER TEGNESERIELABSKOVS.

Man tager et univers et eller andet sted mellem fortid og fremtid (for *GUDS* skyld ikke nutid). Man illustrerer dette univers med et par forhåndenværende (gerne brugte) intetsigende bjerglandskaber og skyer. Der tilsættes en borg til den gode og en til den onde. (De skal have fem minutter på hver side). Man hælder dernæst hovedpersonen i labskovsen. Det skal være en mandsperson. (De findes let i dåsen, det er dem, der ikke har andet i hovedet end at slås og bolle). - at det drejer sig om en kriger siger sig selv. Man placerer

ham på en flyveøgle og lader så de to baske rundt imellem siderne. For syns skyld hænger man hist og pist en ung nøgen dame op i en snor, som han kan få lov at skære ned. (Disse hænges op med jævne mellemrum, når handlingen er blevet så tynd at kun ren Freudiansk sexualdrift kan få læseren (mand) til at kæmpe sig videre).

Man laver så vidt muligt ikke mere end 3-4 billeder pr. side og indfletter så ofte det overhovedet kan lade sig gøre små, smarte filmiske sekvenser, hvor man f.eks. ser helten nærme sig en halvnøgen kvinde (»det voldtagne look« er at foretrække) over en 4-5 billeder. I farvelægningen såvel som i resten bør enhver form for smagfuldhed, opfindsomhed og talent fuldstændigt undgås.

Retten serveres for børn og meget unge i det håb, at de ikke opdager noget eller er så pubertetsplagede, at de kan klare sig igennem det hele på jagt efter næste portion bare babser.

Serveres med et gran salt og brækpose.

Rune Kidde

Steffen Kronborg: TARDI - EN ANALYSE

Eget forlag, Augustvej 13, 2730 Herlev, 56 sider A5, kr. 25,-

Med sin lille bog, »Tardi-en analyse« har Steffen Kronborg leveret et velkomment bidrag til den danske tegneserielitteratur. Hans analyse har form som en præsentation. Ganske vist forudsætter den, at læseren er bekendt med Tardis univers. Men den består ikke af analyser af værkerne, men er snarere en analyserende karakteristik af Tardis kunst.

I det første hovedafsnit gennemgås Tardis inspirationskilder. Kronborg karakteriserer Tardis kunstneriske metode som referentiel, d.v.s. at han referer til en lang række kendte kunstværker ved at gengive situationer fra dem, men sat ind i hans eget sammenhæng.

I det andet hovedafsnit gennemgås tegnestil og fortælleteknik i en sammenlignende analyse med Hergé. Det er Kronborgs pointe, at selvom Hergé er Tardis centrale inspirationskilde, så adskiller han sig fra Hergés knivskarpe præcision, der er tilbøjelig til at blive livløs stilisering - med en fed streg, der er mere levende men også mere udflydende.

I et afsluttende afsnit diskuteres modsætningen mellem »det misantropiske udsagn på tekstsiden« og den elegante og vittige måde historierne afvikles på. Denne modsætning kan være et spændende udgangspunkt for nærmere analyser af de enkelte værker.

Bogen er letlæst og anbefales alle Tardi-læsere.

Jens Thorhauge

Frank Robbins: DE SKIBBRUDNE I SARGASSOHAVET. (Johnny Hazard, 1)

Carlsen, 64 sider, kr. 29,50.

Dejligt at se at Carlsen tager lidt mere 40 og 50'er nostalgi op. Er det næste skridt Steve Canyon? Forhåbentlig. Johnny Hazard er sammen med S.C. en af de mest spændende og bedst tegnede flyveeventyr der findes. Frank Robbins har i denne avisserie forstået at få historie og tegneteknik til at gå op i en højere enhed. Robbins sans for at tegne eventyr er fantastisk god og selv om plottet er yderst utroligt, er det meget fængslende fra først til sidst. I disse søndagssider er hver eneste side mættet med dramatik og følsomme sekvenser med en af de utallige damer J.H. har været involveret i - her den kvindelige vicedirektør for luftfartselskabet. Hazard selv er en meget stereotyp person, en rigtig He-man helt, men de bipersoner der omgiver ham er så nuancerede, at de er totalt uundværlige for historien. Iøvrigt ser man i albummet for første gang Goofy Gregory, der meget ligner Laverdure fra »Luftens Ørne«. Alt i alt en serie så mættet med atmosfære at man glæder sig til de næste udgivelser - havde det bare været kronologisk! A.H.J. har et yderst informativt bagord om Frank Robbins. Det eneste minus ved albummet er, at farverne er alt for mørke.

John Jørgensen

Serge Le Tendre: RAMOR'S KONKYLIE. Tegnet af Regis Loisel. (Troldkvindens datter, 1)

Interpresse, 48 sider, kr. 27,50.

»Ramor's konkylie« er første uafsluttede del af en længere historie i bedste Tolkien-stil. Det skorter ikke på eventyr/fantasi-genrens ingredienser: Troldmænd, magt og magi, sære fantasivæsener - og kampen mellem det onde og det gode. Handlingen er i perioder elementært spændende, men også ret indviklet - men pyt! For historiens »drive« er i højere grad et koketteri omkring den anatomisk veludrustede heltinde, der tilsyneladende ikke er sig bevidst om den seksuelle tiltrækning, hun udøver på det øvrige persongalleri af mærkværdige hankønsvæsener. Stregen er detaljeret og atmosfærefyldt - dog af og til med tendens til det overlæssede. Igen en tegneserie, hvorom man kan sige: Et overlegent flot tegnet album, der må afvises som ren og skær underholdning. Med en fasttømret genre i ryggen spilles der på lidt sex og lidt vold - her dog rimeligt afdæmpet, mens hele historien mangler idé og vilje. Må den dag dog snart komme, hvor flere tegneseriehåndværkere vågner op og finder ud af, at deres medium kan bruges til andet end blot uforpligtende leg. Det behøver jo ikke nødvendigvis blive mere kedeligt at læse tegneserier af den grund.

Leif Madsen

KOMIX nr. 2 5. OKT

Det er vel efterhånden gået op for de fleste tegneserielæsere, at **»The Spirit«** hører til blandt de indiskutable tegneseriemesterværker. Derfor kunne man jo nok undlade at omtale bd. 6 i **Carlsens** albumsudgivelse af **Eisners** fremragende serie, for den er ingen undtagelse fra regelen. Men lad mig alligevel bemærke, at **»Kvinderne omkring Spirit«** rummer en samling af de bedste episoder med en række karakterfulde portrætter af en lille håndfuld af de stærke kvindeskikkelser, som har omgivet helten i årenes løb. Kvindeskikkelser, som ofte stjæler billedet fra helten og sætter hans person i relief.

Det er også Carlsen, som står for **Jéronatons** indianermyte **»Den lange rejse«**. Ligesom den foregående, **»Kvinden fra stjernerne«** er den dybt forankret i de gamle sydamerikanske indianerkulturer, og det kunne der jo nok komme interessante tegneserier ud af. Men Jéronatons billleder er flade og livløse, og hans personer uden karakter. Så når slutbilledet nås på side 44, er man endnu ikke fanget af historien. Og hvad skal man så med den?

Det samme fristes man til at sige om en anden Carlsen-udgivelse, **Jean-Pierre Gibrats »Udflugter«**. I 6 små episoder føres man ud i grænselandet mellem fantasierne og hverdagen. Men fantasierne bruges egentlig kun til noget relevant i titelhistorien, som handler om fordomme. Selvom bagsideteksten lover noget andet. Havde episoerne så endda STIMULERET FANTASIEN: Men heller ikke det gør de!

Fantasi finder man også i **Interpresses** udgivelse af **Hermanns »Jeremiah«**, som beskriver verden efter at oliekrise og stormagtoprustning er endt i det store ragnarok. I album 4, **»Troldmanden«**, har Hermann dog været tilfreds med at fortælle en westernhistorie i fremtidsmiljø. En historie, fyldt med antydninger og mystifikationer. Men en historie, som ikke undgår at fascinere og forurolige p.gr.a. Hermanns absurde og faretruende landskabsmalerier og hans evne til at bygge visuelle stemningsoplevelser ind i enhver situation.

Derimod er der ikke meget overladt til fantasien i **Leonard Starrs** og **Stan Drakes »Kelly Green«** nr. 1, **»Kureren«**. Umiddelbart en krimi i bedste ugebladsstil, hvis man nøjes med at betragte Drakes tegninger. Men læs denne tegneserie om den kvindelige detektiv Kelly Green med mindelser om **Chandlers** og **MacDonalds** hårdkogte detektiv romaner. Så finder man ud af, at Drake til fulde har forstået at illustrere Starrs nuancerede og spændende historie. Bedre kan det næppe gøres i tegneserie-regi.

Endelig bør det nævnes, at Interpresse langt om længe har udsendt fortsættelsen til **Walthérys »Natacha«** nr. 8 **(»En UFO i søgeren«). »Robotternes overmand«** hedder den, og en flottere gang UFOrpligtende underholdning skal man lede længe efter. Hele albummet er simpelthen et studie i dynamisk tegneseriefortælling og burde være pligtlæsning for enhver, som skal sætte sig ind i tegneseriernes fortælleteknik. Og så skidt med, at Walthéry kun bruger al sin tekniske kunnen på en god historie uden budskaber og dybsindige moraler. For hvem har ikke brug for nu og da at slappe af fra hverdagens fortrædeligheder med en god, velfortalt historie, som er i stand til at stimulere fantasien.

Anders Hjorth-Jørgensen

SERIESPECIALITET

Ionna Salajan: ZEN COMICS I og II
Tur Books, Tokyo, Japan. Kr. 56,00 og 73,00. (Vejl.)

Et KOAN er et paradoks brugt som et instrument i Zen Buddhismen til meditation og til oplæring af munke. Sidstnævntes mål er at befri sig selv fra den totale afhængighed af FORNUFT og erstatte den med den lynhurtige intuitive forståelse. Et typisk redskab til zen-meditation er f.eks. »lyden af en hånd der klapper«.

Zen Comics I og II er en samling af sådanne koans og paradokser. Det gennemgående tema er »den gamle munk« - en zen-mester, og de søgende mennesker der opsøger ham. Af spørgsmål og gådefulde svar. »Hvorfor er alt dog ikke perfekt?«, sukker disciplen. »Det kan jeg ikke sige dig«. »Hvorfor?«, spørger disciplen. »Det er en hemmelighed«, svarer mesteren. En anden dag spørger disciplen igen, og mesteren svarer: »Når du er sulten - spis. Når du er træt - sov«. »En, der lader somom han sover, kan ikke vækkes«, lyder en anden læresætning.

Der er masser af dem i disse to 68-siders pocket-tegneseriebøger, og de fungerer godt på tegneseriens præmisser, selv om tegningerne i sig selv er meget primitive... eller netop derfor.

Bøgerne kan bl.a. købes i Det ukendtes Boghandel, Skindergade 19, 1159 Kbh. K. (01) 13 37 01.

Rune Kidde

FÅ KOMIX TIL DØREN HVER MÅNED...

Et abonnement på *KOMIX* sikrer dig de nyeste nyheder på tegneseriefronten ENDNU hurtigere! Udfyld kuponen og send den til: *Interpresse, Box 11, 2880 Bagsværd.* Mærk kuverten *KOMIX.*

Ja, send mig *KOMIX* hver måned i et halvt år

Navn _____

Adresse _____

Postnr. _____ By _____

KR. 60,00 er

☐ vedlagt i check

☐ vedlagt i kontanter (anbefalet)

☐ Indsat på giro 831920 (mærk venligst girokortet »KOMIX abonnement«

Du må gerne skrive kuponen af

SÅDAN SAGT...

Jeg har aldrig prøvet at køre orienteringsløb i et parkeringshus - det lyder sjovt.

Gilbert Shelton

Mange tror, at jeg har let ved at sætte ord sammen, men sådan er det ikke. Jeg studerer tingene, og så kan jeg være heldig, at det bliver til noget.

Dan Turéll

Det er en skrøne, at dårlige læsere læser tegneserier. Tegneserier over Anders And-niveau kræver ligeså meget - ja, mere - end at læse en bog.

Orla Klausen

Jeg synes, danskerne er produkter af et unuanceret samfund og man møder sjældent folk med spræl i.

Werner Wejp-Olsen

RUNEPRESS

Skandinaviens største tegneseriepostordreforretning

Hos RUNEPRESS kan du finde et stort udvalg af humoristiske serier fra hele verden. Der er amerikansk undergrundshumor af Gilbert Shelton, indforstået parodi i Dave Sim's »Cerebus«, franske Lauzier og Barbe – kendt fra »Kystbane Komix», Mordillo's visuelle vanvid, aktuel satire i »National Lampoon«, men først og fremmest de kendte amerikanske avisstriber!

Et par eksempler blandt de bedste:

AL 56002	/ GARFIELD GAINS WEIGHT	65,00
AL 56003	/ GARFIELD, BIGGER THAN LIFE	65,00
AL 56003	/ GARFIELD WEIGHS IN	65,00
AL 5005	/ HAGAR: VIKINGS ARE FUN	27,00
AL 6005	/ BROOMHILDA: SNEAKY VOLCANOES	28,50
AL 34003	/ DOONESBURY: IT'S SUPPOSED TO BE YELLOW, PINHEAD	32,50

Bestil dem hos RUNEPRESS, Krogshøjvej 32, 2880 Bagsværd. Bøgerne sendes pr. efterkrav, modtageren betaler portoen. – Eller bed om at få tilsendt det store RUNEPRESS-katalog gratis hver tredie måned.

Mærk kuverten »RUNEPRESS HUMOR«.

Det blev IKKE gjort til skamme, da vi i sidste nummer af KOMIX indledte denne side med ordene: »DANMARK VRIMLER MED UKENDTE TEGNETALENTER«. Vi har siden sidst modtaget en stormflod af spændende tegneserier fra alle ender og kanter af landet! Det er selvfølgelig begrænset, hvor mange der bliver plads til her i »DE GØR DANMARK DEJLIGERE«, men vi prøver at henvise alle til andre udgivere og give en indfaldsvinkel til SELV at arbejde videre med at finde udgivelsesmuligheder sine ting... for de ER der, det kræver kun noget arbejde og tålmodighed.

Vi hører stadigvæk meget gerne fra flere af det grå baglands ukendte genier. Skriv til: KOMIX, Schleppegrellsgade 2, 2. th., 2200 Kbh. N.

Denne måneds pin-up'er er *Dorthe Svane* og *Carsten Jeppe Jeppesen* fra Odense med deres panelserie og stribe »*KUBIKKERNE*«.

Jeppe er manuskriptforfatter og filosof bag serien. »Det er mit forfængelige håb«, siger han, »at vi kan lære at tænke lidt mere over tingene selv. Vi må lære at klare os uden store farmænd, hvadenten de hedder popstjerner, verdensforløsere, politikere eller noget andet«.

Jeppe fostrede ideen til KUBIKKERNE for et par år siden (en kreativitet han selv mener er noget af en præstation efter at have været en tur igennem det danske skolevæsen (og dér kan man jo gi' ham ret)). »Da mit legeme ikke tåler synet af en fodbold og min sjæl ikke tåler KU, så var der ikke anden vej frem end at lave noget helt nyt«, fortæller Jeppe videre... og her kommer Dorthe ind i billedet. Hun lavede en plakat for folkemusikgruppen »TRÆSKÆG«, som Jeppe farede land og rige rundt med, og det varede ikke mange sekunder før »KUBIKKERNE« havde en tegner.

»Jeg har blå øjne og str. 39 i sko - iøvrigt har jeg tegnet hele mit liv«, fortæller Dorthe. »Jeg har gået i skole i en evighed, rejst lidt rundt, været rengøringskone og arbejdsløs. Det næste års tid tilbringer jeg dels på »Kunsthøjskolen« i Holbæk, dels som støtteelev på en social institution. - Så går jeg og spekulerer på, om jeg skal læse medicin, søge på en kunsthåndværkerskole eller noget helt tredie«.

»KUBIKKERNE« er undervejs med sin første lille udgivelse - forhåbentlig i begyndelsen af 1984, og måske derfra endnu længere ud i den vide verden, hvem ved. Go' vind til Jeppe og Dorthe!

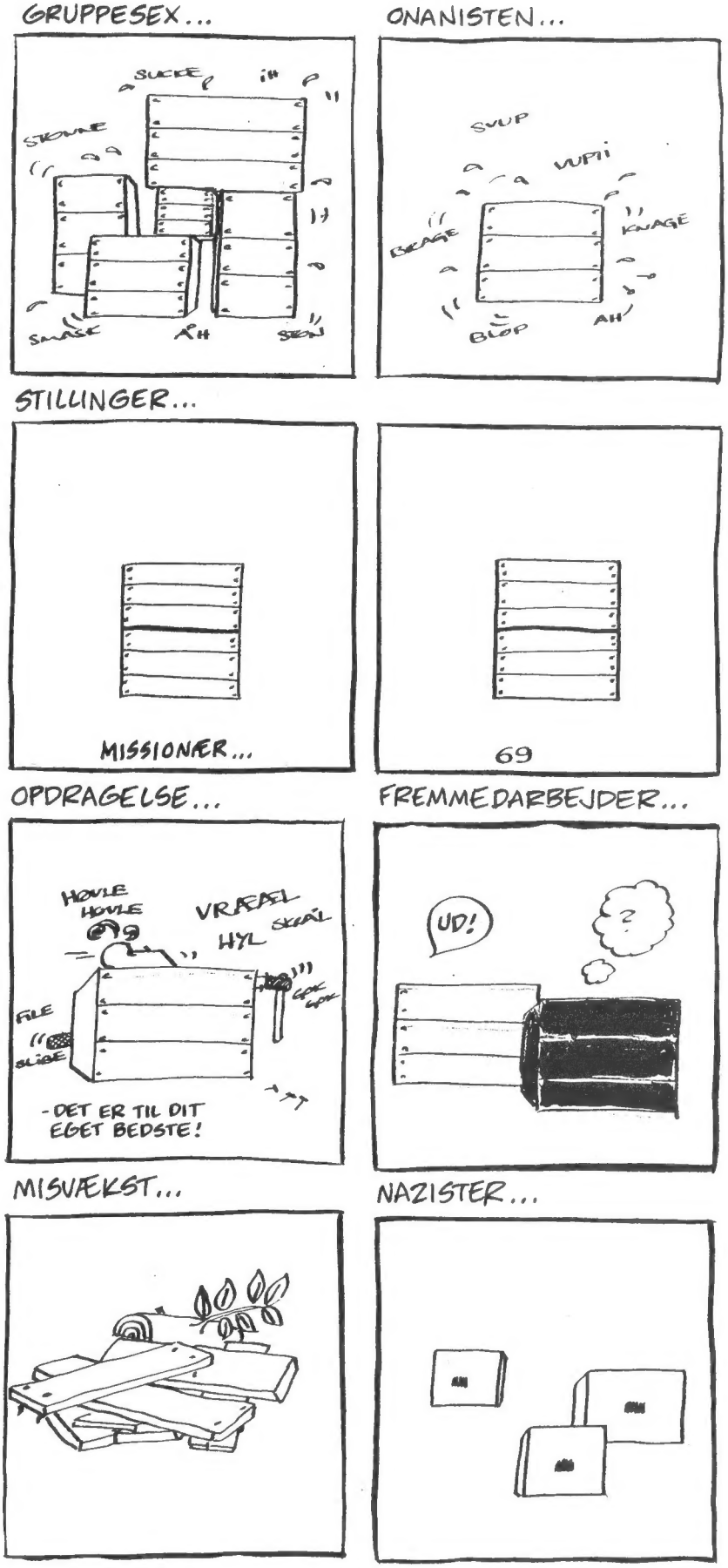

Copyright DORTHE SVANE og CARSTEN "JEPPE" JEPPESEN

KUN I AFTEN...Peter Kielland-Brandt

Peter Kielland Brandt er 23 år og bosat på Nørrebro. I Oktober måned debuterer han for et større publikum med tegneseriealbummet "KUN I AFTEN". Rune Kidde har snakket med ham om fortid og fremtid...

Jeg blev født i 196o i Helsingør, og jeg har altid tegnet. Min mor var i sine yngre dage journalist og designer af modetøj og tapeter. Min far gik på bygningskonstruktionsskolen og blev senere arkitekt og designer, så papir og tegnematerialer var altid i huset. Både min farfar og farmor var iøvrigt malere.

Jeg kom i Helsingør Lilleskole, som var en meget fri skole med en masse formning. Både Daffy og Anders And og alle drengebogsklassikerne som Cooper og Jules Verne var min foretrukne læsning og inspiration. Som lo-llårig fik jeg offentliggjort mine første tegninger i vores skoleblad.

Så kom jeg på realskole og begyndte på HF, men jeg holdt op efter et par måneder. Jeg kunne simpelthen ikke holde ud at gå i skole mere. Jeg ville gerne male og tegne og havde også lyst til at blive biolog eller geograf - men det sidste blev ikke til noget.

DET DANSKE TEGNESERIEFORBUND...

Jeg begyndte at vaske tallerkener og servere i et cafeteria efter HF. Ved tegneserieudstillingen samme år - 1976 - fik jeg for første gang set mine ting i sammenhæng med nogle andres, og jeg lærte en masse folk at kende. DET DANSKE TEGNESERIEFORBUND, som stod for udstillingen sammen med Interpresse, havde ikke ret mange aktive medlemmer, og jeg blev relativt hurtigt medlem af bestyrelsen. De folk jeg lærte at kende på det tidspunkt var dig og TERKILD MARKER, JØRGEN NIELSEN og TORBEN SKJØDT JENSEN. Jeg havde lyst til at arbejde for et mere levende miljø på tegneseriefronten, men det var somom DDT ikke indeholdt de rigtige betingelser.

HEDENSK TIDENDE...

Ihvertfald udsprang forlaget Balder & Brage af DDT i 1976/77, og jeg fik på eget initiativ udgivet mit første solo-projekt: "HEDENSK TIDENDE". Det var en opsamling af mine ting fra de sidste tre år. Samtidig søgte jeg ind på kunsthåndværkerskolen - men fik afslag.

I starten var jeg meget inspireret af Balder & Brage-samarbejdet. Jeg så Terkilds "SÆR & KÆR", dit "BLOMSTRENDE SPAGHETTI" og udenfor forlaget: "SEJD". Derfor fik jeg lavet "HEDENSK TIDENDE".

Men jeg blev hurtigt ked af det. Terkild Marker havde en masse idéer og intentioner med forbundet og forlaget - men det kvalte sig selv i regler og blev omklamret af bureaukrati. Der blev brugt for meget tid på uvedkommende ting, og samarbejdet blev aldrig levende.

ATELIER 12...

Stadig i 1977 blev jeg optaget på kunstskolen "ATELIER 12" (Nu "Billedskolen"). Det var lidt af et chock, og det første år tegnede jeg stort set ikke tegneserier.

Lærerne derinde var meget pågående og kritiske. Alt blev vendt op og ned, og der blev stillet spørgsmålstegn ved alt. I første omgang blev jeg led og ked af det, jeg selv lavede - men senere åbnede det for helt nye tankebaner og idéer.

Jeg fik nye remedier, nye materialer og jeg mødte nye mennesker med en anderledes indfaldsvinkel til tingene. Jeg begyndte at tegne croquis, lave træsnit og male. I mit album er en tegneserie på tapet, som stammer fra dengang.

MORTEN...

Vi var tre forskellige hold, og en dag gik jeg på opdagelse hos de andre. Jeg fik øje på en langhåret, ungdommeligt udseende hippie ifærd med at tegne en totalt åndssvag side, som lignede en tegneserie. Vi kom i snak - og det har vi gjort siden. Det var MORTEN SCHMIDT.

I 198o holdt jeg op på "Atelier 12" og kom ind på KUNSTAKADEMIET, hvor jeg havde fået afslag året før.

PETER MADSENS SOMMERHUS...

I 198o lærte jeg også PETER MADSEN, HENNING KURE og INGO MILTON at kende. Peter ringede til mig en dag, og inviterede mig med op i sit sommerhus i Ry sammen med de tre fyre og dig og Marianne. Vi havde en fantastisk sjov og inspirerende uge deroppe, hvor vi tegnede og tegnede. Det var hyggeligt og konstruktivt i en helt anden grad end Balder og Brage nogensinde var.

Kunstakademiet blev også en helt anden oplevelse end "Atelier 12". Det hele var meget op til en selv, og den ene lærer derinde gjorde et ærligt forsøg på at skabe noget liv og aktivitet i tingene, mens den anden var en værre døgenigt.

Jeg begyndte at male, især inspireret af Klee - en af mine store favoritter. Jeg troede, at jeg var surrealist, men fandt ud af, at det var jeg slet ikke!

RK: DU GÅR STADIGVÆK PÅ KUNSTAKADEMIET, HVORDAN HAR DET PÅVIRKET DIN MÅDE AT LAVE TEGNESERIER PÅ?

Det har løst op for nogle ting. Blandt andet har jeg ved at arbejde med farver kunnet opnå et større billedrum i mine sort/hvide tegneserier. Tidligere brugte jeg meget blyantsgråtoner til at lave rum med og en masse tekst til at sammenholde kontinuiteten. Nu fungerer det mere helt - bare ved stregens hjælp. Jeg fik flere tangenter at spille på og turde være mere irrationel og stemningsbetonet.

Jeg kunne nu godt tænke mig at lave en rigtigt KONTANT historie snart - evt. illustrere en helt ordinær kriminalhistorie...

RK: JEG VED, AT DU GÅR MED FILMPLANER!??

Ja, jeg vil prøve at lave en kortfilm til efteråret. De tegneserier jeg arbejder med nu leder meget i den retning, og jeg går og tumler med en filmidé inde i hovedet.

RK: DU SPILLER OGSÅ MUSIK...

Ja, vi er nogle stykker, der prøver at spille sammen. Vi vidste ikke fra starten af, hvad det skulle blive - og det ved vi stadig ikke!

Tegningen kan godt blive meget selvcentreret, og jeg tror det er sundt at skulle spille sammen med nogle andre om et produkt.

RK: HVAD LYTTER DU SELV TIL?

Når jeg selv spiller er jeg meget inspireret af Brian Eno og David Bowie f.eks., men jeg kan li' mange ting...både klassisk, folkemusik og jazz - Florence Foster Jenkins eller Troels Trier.

RK: HVILKE BØGER LÆSER DU?

Ikke så meget science-fiction mere. Martin A. Hansen, Patrick Wright, Kafka og Lagerkvist er nogle af dem, jeg holder mest af.

RK: HVAD MED FILM?

Jeg synes Fellini er god - og den japanske instruktør Kurosawa. Fassbinder også...og helt ordinære underholdningsfilm som James Bond eller Jens Lyn.

RK: ...OG TEGNESERIER?

Will Eisner, Steve Ditko og Windsor McCay er blandt dem, jeg kigger mest på. Jeg kigger tit bare billeder og nyder rytmen og bevægelsen - især Eisner og Ditko fascinerer mig meget. Sokals "Et hundeliv" var også god!

RK: HVAD KAN DU BEDST LIDE AF DE DANSKE TING?

Jeg kan godt lide dine ting og Mortens ting og Deleuran til når det regner. Jeg kan godt lide idéen og tegningerne i Valhalla, men det er somom de vil sige FOR meget. Det kan godt virke lidt overbroderet, og jeg føler, at jeg får påduttet noget. Jens Langkniv er en god historiefortælling, men den støder sammen med den måde jeg opfatter Blichers billedverden på. Måske er nogle af tegningerne også blevet lidt for rutinerede - det er gået lidt for stærkt.

RK: HVAD ER DIT EGET FORHOLD TIL DIT KOMMENDE ALBUM "KUN I AFTEN", OG HVAD VIL DU MED DET?

Jeg vil gerne være rig og berømt!! Nej...jeg håber, at en masse forskellige mennesker vil læse det og få noget ud af det. Måske selv lave tegneserier på en ny måde, der bryder med den traditionelle klichéverden.

Albummet er fra min side et forsøg på at finde ud af tingene. Det er en masse forskellige ting og måske lidt rodet. For mig betyder det et afløb for fantasien og det tvinger mig til at tage stilling til det jeg laver, når jeg får det offentliggjort på denher måde.

MÅNEDENS DANSKE DEBUT

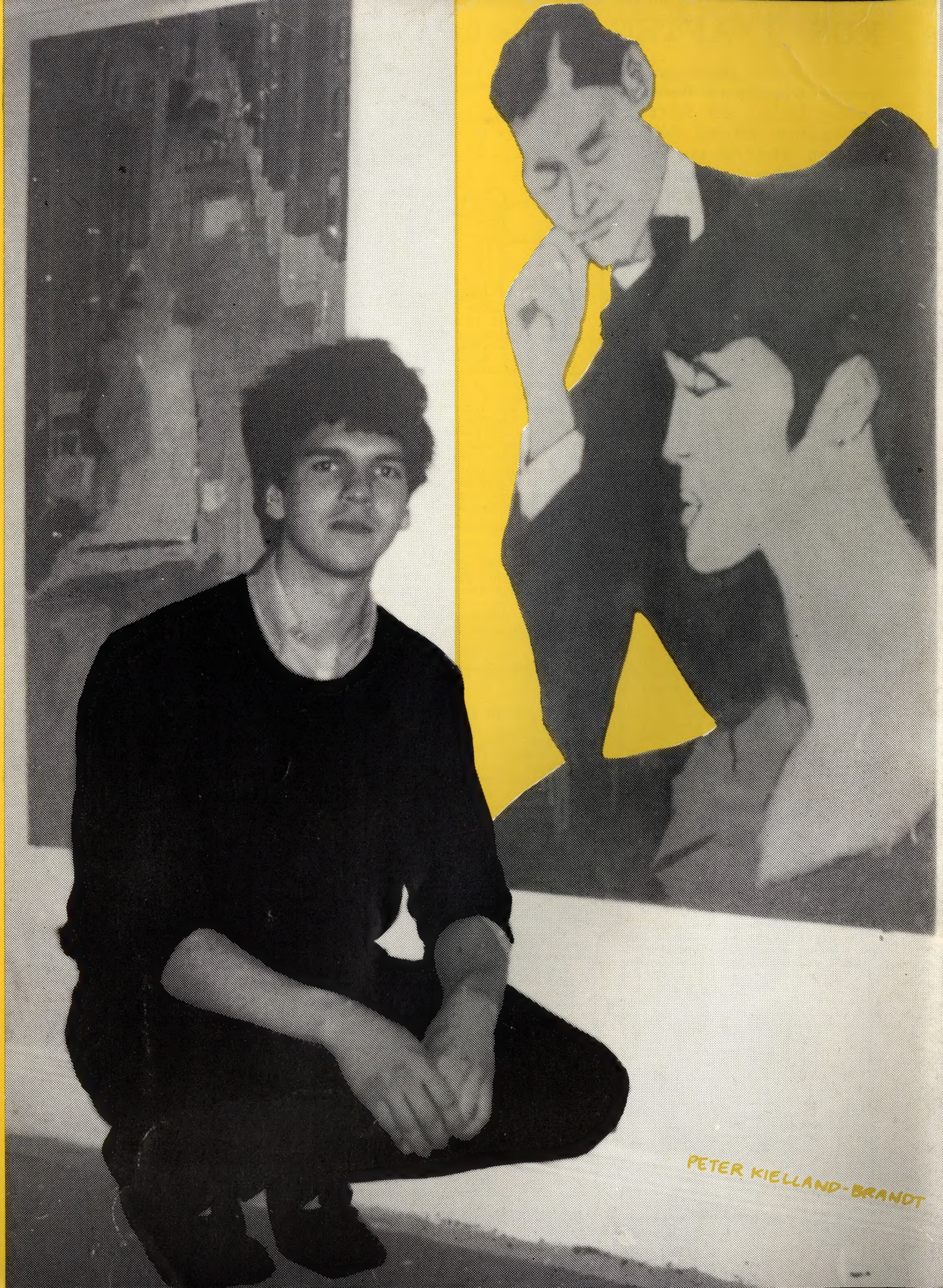

PETER KIELLAND-BRANDT